

Державний вищий навчальний заклад
«Запорізький національний університет»
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
Наукова бібліотека

**«Холодна війна» та розпад СРСР :
20 років потому**

Бібліографічний покажчик

Запоріжжя - 2011

«Холодна війна» та розпад СРСР : 20 років потому : бібліографічний покажчик / упоряд. : О. М. Сергієнко; відп. за вип. В. О. Герасимова. – Запоріжжя : ЗНУ, 2011. – - 41 с.

Бібліографічний покажчик створено з нагоди 20 річчя завершення «холодної війни», розпаду СРСР, проголошення незалежності України та міжнародної наукової конференції «Розпад Радянського союзу та міжнародні інтерпретації завершення холодної війни: 20 років потому», яка відкрилась у стінах ЗНУ 03.11.2011.

В покажчику є такі розділи: "Законодавча база", "«Холодна війна» та розпад СРСР", "Розбудова державності України: 20 років потому", " Викладачі та студенти історичного факультету ЗНУ про «холодну війну» та Україну в умовах незалежності".

Бібліографічний покажчик стане в пригоді науковцям, учителям, студентам, працівникам бібліотек і всім, хто не байдужий до розбудови державності в Україні.

У даному покажчику відображена література за період з 2000 – 2011 рр., яка знаходиться в фонді Наукової бібліотеки Запорізького національного університету та відображена в Базі даних Електронного каталогу НБ ЗНУ.

**База даних: електронний каталог Наукової бібліотеки ЗНУ
вибірка за період: 01.01.2000 р. - 03.10.2011 р.
кількість відібраних джерел – 501.
місце зберігання: Наукова бібліотека ЗНУ.**

**Упорядкування та комп'ютерний набір: Сергієнко О.М. - зав. сектором НБ ЗНУ
Редагування: Сергієнко О.М. - зав. сектором НБ ЗНУ**

Відповідальна за випуск: Герасимова В.О. – директор НБ ЗНУ

«Холодна війна» та розпад СРСР

Передмова

У ЗНУ 03.11.2011 року відкрилась Міжнародна конференція «Розпад Радянського союзу та міжнародні інтерпретації завершення холодної війни: 20 років пому». Науковий форум у стінах Запорізького національного університету є продовженням багаторічного великого міжнародного проекту, організованого за підтримки відділу преси, освіти та культури посольства США в Україні. Участь в конференції беруть науковці з шести країн світу: США, Нідерландів, Словенії, Польщі, Росії, України.

Організаторами заходу виступили кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін історичного факультету ЗНУ. З вітальним словом до учасників форуму звернувся **декан історичного факультету, кандидат історичних наук, доцент Віктор Ткаченко**. Як зазначила **кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Марина Бессонова**, у підготовці конференції взяли участь історики, соціологи, викладачі та студенти ЗНУ. До річниці розпаду СРСР Центр незалежних соціологічних досліджень ЗНУ провів соціопитування, під час якого з'ясували ставлення населення країни до подій 20-річної давнини. Цікаво, що найбільш значущою подією останнього двадцятиріччя більше сорока відсотків опитаних назвали не завершення «холодної війни», набуття Україною Незалежності, а розпад СРСР.

Своє розуміння та тлумачення подій «холодної війни», її наслідків та впливу на події сьогодення протягом двох пленарних днів обговорили науковці з країн пострадянського простору та колишнього «ворожого табору», а також викладачі, студенти, представники громадських організацій. Наукова бібліотека ЗНУ підготувала бібліографічний покажчик та організувала виставку літератури з даної тематики.

1. Законодавча база

1. **Акт проголошення незалежності України** : [24 серпня 1991 року] // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 38. - Ст. 502.
2. **Акт проголошення незалежності України** : (24 серпня 1991 року) // Україна в ХХ столітті: Збірник документів і матеріалів. - К. : Вища школа, 2000. - С.199-200.
3. **Декларація про державний суверенітет України** : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010.
4. **Постанова Верховної Ради Української РСР "Про проголошення незалежності України"** (24 серпня 1991 р.) // Україна в ХХ столітті: Збірник документів і матеріалів. - К. : Вища школа, 2000. - С.199.
5. **Конституція незалежної України**: у 3-х кн. [Текст]. Кн. 1. : документи, коментарі, статті / під заг. ред. С. Головатого. - К. : Українська Правнича Фундація, 1995. - 382 с.
6. **Конституція незалежної України**: у 3-х кн. [Текст]. Кн. 2 : Документи. Статті. Ч1 / під заг. ред. С. Головатого. - К. : Українська Правнича Фундація, 1997. - 268 с
7. **Конституція незалежної України** : у трьох книгах. Книга третя. Частина одинадцята. : Стенограми / під заг. ред.: С.Головатого. - К. : Українська Правнича Фундація, 2010. - 488 с.
8. **Конституції і конституційні акти України**. Історія і сучасність / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького; за ред. Ю.С. Шемшученка. - К., 2001. - 400 с.
9. **Конституція незалежної України** : виступи В. Тарнопольського, Л. Юзькова, С. Головатого, С. Колосівського, Б. Сігана, І. Зайця на Першому пленарному засіданні Першого всесвітнього конгресу українських юристів. Київ, 19.10.1992 р. // Перший Світовий Конгрес українських юристів 18-23 жовтня 1992 року [Текст] : матеріали та документи / ред.-упорядник А.Олексюк. - К. : Українська Правнича Фундація, 1994.
10. **Конституція Пилипа Орлика (1710 р.)** - перший конституційний акт України
11. // Наука сьогодні. - 2006. - № 40. - С. 15-16.
12. **Від Конституції Пилипа Орлика** - до Конституції незалежної Української держави // Розбудова держави. - 1992. - № 5. - С. 3-61.
13. **Мовою документів**: Законопроекти, стенограми, голосування щодо прийняття Декларації про державний суверенітет України // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 170-748.
14. **Барабаш, О.** З якої літери "союз"? : [Декларація про державний суверенітет України] / О. Барабаш // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 764-766.
15. **Марченко, Р. В.** Трансформація Конституції (Основного Закону) Української РСР 1978 року у документ найвищої юридичної сили незалежної України (1991-1995 роки) / Р. В. Марченко // Грані. - 2006. - № 5. - С. 25-30. - Бібліогр.: 29 назв

2. «Холодна війна» та розпад СРСР

Книги

16. **Конституційна реформа М.С. Горбачова** // Історія українського парламентаризму : від допарламентських форм організації політичного життя до сьогодення / гол. ред. ради В.М. Литвин. – К., 2010. – I-III. – С. 470-479.
17. **Леонид Кравчук**: "Когда Беловежские соглашения были подписаны, Ельцин позвонил Бушу и сказал, "Господин президент, Советского Союза больше нет" // Факты и комментарии. – 2006. – № 8 декабря (№229). – С. 1, 4, 6.
18. **Дейвіс, Норман**. Європа. Історія = Davies Norman. Europe. A History. / Н. Дейвіс ; Пер. з англ. Таращук П. - К : Основи, 2000. – 1464 с.
19. **Молчанов, Александр Иванович**. Россия, Украина и Белоруссия от Н.Хрущева до "Беловежской пуши" : В 3-х т. Т.1 / А. И. Молчанов. - СПб : Владимир Даль, 2006. - 715 с.
20. **Молчанов, Александр Иванович**. Россия, Украина и Белоруссия от Н. Хрущева до "Беловежской пуши". Т.2 / А. И. Молчанов. - СПб : Владимир Даль, 2005. - 416 с.
21. **Молчанов, Александр Иванович**. Россия, Украина и Белоруссия от Н. Хрущева до "Беловежской пуши". Т.3 / А. И. Молчанов. - Белгород : В.Шаповалов, 2003. - 528 с.
22. **Островський, І**. Великий злам : Хроніка "революції на граніті" 2-17 жовтня 1990 року / Ігор Островський, Сергій Черненко. – К : Україна, 2000. – 122с.
23. **Советское общество: возникновение, развитие, исторический финал** : В 2-х т. Т.1 : От вооруженного восстания в Петрограде до 2-й сверхдержавы мира/ Под ред.Ю.Н. Афанасьева. - М. : Российский гос. гуманитар. ун-т, 1997. - 510с. - (Россия XX век).
24. **Советское общество : возникновение, развитие, исторический финал** : В 2-х т. Т.2 : Апогей и крах сталинизма/ Под ред.Ю.Н. Афанасьева. - М. : Российский гос. гуманитар. ун-т, 1997. - 761с. - (Россия XX век).
25. **Тумашов, А. В.** "Холодна війна" другої половини ХХ століття: причини виникнення, хід і її наслідки : Спец.: 20.02.22; Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. істор. наук / Анатолій Володимирович Тумашов. – Львів, 2003. – 20 с.
26. **Рэхлин, Д. М.** Рукопись. План неосуществлённых воспоминаний отца о тюрьме и лагере сталинских лет, прокомментированный сыном : Из мемуарного цикла книг Феликса Рахлина "Повторение пройденного" / Д. М. Рэхлин, Ф. Д. Рахлин. – Харьков : Права людини, 2007. – 240 с. – ISBN 978-966-8919-18-3.

Статті

27. **"Красивых песен об этих днях не будет"**: дневниковые записи историка Г.З. Иоффе. 1990-1993-х гг. // Исторический архив. – 2008. – № 6. – С. 83-153.

28. **"Круглый стол" в ИВИ РАН:** "феномен "холодной войны" в международных отношениях XX века: итоги и перспективы исследования" // Новая и новейшая история. – 2006. – № 6. – С. 73-100.
29. **Из истории "холодной войны".**1954-1964 гг. Документы чешских архивов // Новая и новейшая история. – 2003. – №1. – С.139-159.
30. **Перша спроба сил між СРСР і США (із історії "холодної війни")** / М. М. Білоусов // Науковий вісник дипломатичної академії України. - К. : ДЕМІД, 2004. - Вип. 10 : Зовнішня політика і дипломатія: погляд із XXI століття, Ч.2. - С. 532-541.
31. **"Фактов содействия ГКЧП не установлено"** : Из протокола Загорского городского Совета народных депутатов Московской области. Сентябрь 1991 г. // Исторический архив. - 2004. - № 1. - С.3-17.
32. **Хроника распада :** Научное сообщество не только стареет, но и теряет квалификацию (ученые РФФИ) / М. Алфимов, В. Минин, А. Либкинд [и др.] // Поиск. – 2003. – № 14 марта (№10). – С.8-9.
33. **Ставлення громадян до НАТО:** чи закінчиться "холодна війна"? : методологічні рекомендації для лекторів, студентів, аспірантів та викладачів (укладач О. Крапівін) // Вісник Науково-інформаційного Центру міжнародної безпеки та євроантлантичної співпраці Донецького національного університету. – 2007. – № 3 (7). – С. 9-10.
34. **X Международная конференция** по экологическому образованию "Наследие холодной войны: экологические проблемы и просвещение населения" : [Первое информационное сообщение. Москва, 26-27 июня 2004 г.] // Вестник экологического образования в России. – 2003. – №4. – С.11, 12.
35. **X Международная конференция** по экологическому образованию "Наследие холодной войны: экологические проблемы и просвещение населения" : Москва, Россия, 24-25 июня 2004 г.: Итоговый документ // Вестник экологического образования в России. – 2004. – №2. – С.7-8.
36. **Холодная война в Арктике :** итоги международной научной конференции // Российская история. – 2009. – № 3. – С. 104-106.
37. **Экологические последствия распада СССР.** "Круглый стол" ученых // Общественные науки и современность. – 2004. – №3. – С.17-29.
38. **Алексеев, В. В.** Распад СССР в контексте теорий модернизации и имперской эволюции / В. В. Алексеев, Е. В. Алексеева // Отечественная история. – 2003. – №5. – С.3-20.
39. **Арбатов, А. Г.** Стратегическая стабильность до и после холодной войны / Алексей Георгиевич Арбатов, Владимир Зиновьевич Дворкин // Мировая экономика и международные отношения. – 2011. – № 3. – С. 3-11.
40. **Баймухаметов, С.** Бумеранг, или "Загадочный" крах СССР / С. Баймухаметов // Журналист. – 2004. – №12. – С.13-15.

41. Білоусов, М. М. Перша спроба сил між СРСР і США (із історії "холодної війни") / М. М. Білоусов // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 2004. – Вип. 10 : Зовнішня політика і дипломатія: погляд із ХХІ століття, Ч.2. – С. 532-541.
42. Богаткевич, Т. Становление главной военно-морской базы Черноморского флота в условиях холодной войны / Татьяна Богаткевич / Т. Богаткевич // Власть. – 2008. – № 4. – С. 104-107.
43. Бойко, О. Україна та процес остаточної руйнації СРСР / О. Бойко // Сучасність. – 2004. – № 4. – С.59-77.
44. Брутенц, К. Развал Союза / К. Брутенц // Свободная мысль - ХХІ. – 2005. – № 1. – С.163-178.
45. Бухарин, Н. И. К истории российско-польских отношений. 90-е годы ХХ века - начало ХХІ века / Н. И. Бухарин // Новая и новейшая история. – 2007. – № 4. – С. 33-50.
46. Быстрова, И. В. Советский военный потенциал периода "холодной войны" в американских оценках / И. В. Быстрова // Отечественная история. – 2004. – №2. – С.124-142.
47. Варенников, В. И. "Вторая битва за СССР": ["Августовский путч"]: интервью с генералом В.И.Варенниковым / Беседовал А.Головенко / В. И. Варенников // Природа и человек (Свет). – 2007. – № 8. – С. 30-33.
48. Васецкий, А. А. Проблемы национального самоопределения и конфликты в постсоветской России / А. А. Васецкий // Личность. Культура. Общество. – 2004. – Т. 6, Вып. 3 (23). – С.225-232.
49. Воронянський, О. В. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України / О. В. Воронянський // Історія України: Навчальний посібник / О.В.Воронянський. – Харків, 2006. – С. 473-484.
50. Гай-Нижник, П. В очікуванні Третьої війни: 2 вересня 1945 року закінчилась Друга Світова війна, але між переможцями почалася нова ("холодна") / П. Гай-Нижник // Український тиждень. – 2010. – № 36. – С. 42-44.
51. Гев'юк, Н. Політика гласності в СРСР у період "горбачовської перебудови" (1985-1991рр.) / Н. Гев'юк // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету 11-12 травня 2006 року. Історичні, економічні та юридичні науки / Відповід. за вип. Романова Г.П. – Чернівці, 2006. – С. 35-36. – Бібліогр.: с. 36.
52. Губарець, В. У центрі великої гри. Стосунки України і США в роки "холодної війни" (1945 - 1985 рр.): Погляд української етнічної преси в Америці / В. Губарець // Пам'ять століть. – 2003. – №1. – С.70-83.
53. Гужва, А. 1991: "павловская" денежная реформа, путч ГКЧП, желто-синий флаг над Запорожьем / Алла Гужва / А. Гужва // Суббота плюс. - 2008. - № 28 августа (№35). - С. 17-18.
54. Гусаков, І. Генеза "Холодної війни" / І. Гусаков // Педагогічна думка. – 2008. – № 3. – С. 21-29.

55. Давидсон, А. Б. Ключевая проблема XXI столетия: последствия распада империй / А. Б. Давидсон // Новая и новейшая история. – 2006. – № 2. – С. 3-21.
56. Давидсон, А. Б. Последствия распада империй для XXI века / А. Б. Давидсон // Вестник Российской академии наук. – 2002. – Т. 72, №5. – С.396-405.
57. Даниленко, В. Холодна війна і поширення антисемітизму в СРСР (1945-1953 рр.) / В. Даниленко // Пам'ять століть. Україна. – 2006. – № 6. – С. 4-26.
58. Дашичев, В. И. Проект "Звезда" в поисках путей выхода из холодной войны / В. И. Дашичев // Социально-гуманитарные знания. – 2010. – № 1. – С. 220-244.
59. Демчук, О. Стратегічна ситуація в Південному Середземномор'ї після закінчення "холодної війни" / О. Демчук // Десятиріччя незалежності України: історія й сьогодення очима студентів : Всеукраїнська наукова конференція студентів. – К., 2002. – С. 31-33.
60. Джалагония, В. Все началось в апреле: (Апрель 1985 года для советского политического календаря) / В. Джалагония // Эхо планеты. – 2005. – № 13. – С. 12-14.
61. Ермонский, А. Н. О мемуарной книге К.Н. Брутенца "Несбывшееся. Неравнодушные заметки о перестройке" / А. Н. Ермонский // Новая и новейшая история. – 2007. – № 1. – С. 103-111.
62. Зобнин, А. В. "Вечерний саммит": одна из загадок "холодной войны" / А. В. Зобнин, Д. И. Польшанский // Личность. Культура. Общество. – 2006. – Т.8, № 3. – С. 253-272.
63. Зубок, В. М. Отечественная историография "холодной войны": некоторые итоги десятилетия / В. М. Зубок, В. О. Печатнов // Отечественная история. – 2003. – №4. – С.143-150.
64. Зубок, В. М. Отечественная историография "холодной войны": некоторые итоги десятилетия / В. М. Зубок, В. О. Печатнов // Отечественная история. – 2003. – №5. – С.139-148.
65. Капсамун, І. 20 років потому: Леонід Кравчук: народ проголосував "за" - але зупинити розпад Радянського Союзу було вже неможливо // День. - 2011. - № 18-19 бер. (№47-48). - С. 9.
66. Каспрук, В. Росія ухвалила доктрину нової "холодної війни" (геополітика) / В. Каспрук // Сучасність. – 2008. – № 8. – С.50-55.
67. Козодой, В. И. Движение сибирских "неформалов" в 1986 - 1990 гг. / В. И. Козодой // Вопросы истории. – 2007. – № 12. – С. 28-43.
68. Козодой, В. И. Становление оппозиционных организаций в Сибири (1989 - август 1991 г.) / В. И. Козодой // Вопросы истории. – 2008. – № 5. – С. 80-91.
69. Колесникова, А. Г. Образ врага периода холодной войны в советском игровом кино 1960-1970-х годов / А. Г. Колесникова // Отечественная история. – 2007. – № 5. – С. 162-168.

- 70. Колчина, А. С.** Радио Свобода в 50-70-е годы XX века: поиск форм пропаганды в период холодной войны / А. С. Колчина // Вестник Московского университета. Серия 10. Журналистика. – 2010. – № 3. – С. 103-116. – Бібліогр.: с. 116.
- 71. Косолапов, Н. А.** Что это было?: (Размышления о перестройке в свете ее когнитивных итогов) / Н. А. Косолапов // Общественные науки и современность. – 2005. – №1. – С.5-19.
- 72. Кремнев, П. П.** Теоретические вопросы правопреемства государств и распад СССР / П. П. Кремнев // Вестник Московского университета. Серия 11. Право. – 2006. – № 5. – С. 34-48.
- 73. Кривулин, В.** "Холодная война" как борьба за мир / В. Кривулин // Неприкосновенный запас: Дебаты о политике и культуре. – 2001. – №2. – С.60-65.
- 74. Крючков, Г.** "Парад суверенітетів" - як він сприймався народними депутатами СРСР у Москві / Г. Крючков // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 131-134.
- 75. Кувалдин, В.** Горбачев и его внешняя политика / В. Кувалдин // Мировая экономика и международные отношения. - 2005. - № 11. - С. 14-22.
- 76. Кульчицький, С. В.** Загострення кризи радянського ладу (1965-1985 рр.) / С. В. Кульчицький, Ю. Г. Лебедева. – К. : Вид. підпр-во "Перше вересня", 2000. – 24с. – (Бібліотечка "Першого вересня"). – Додаток до г-ти "Історія України", №44, листопад 2000.
- 77. Кульчицький, С.** "Союз нерушимый республик свободных"... / С. Кульчицький // Дзеркало тижня. – 2006. – № 23-29 грудня (№49). – С. 21.
- 78. Курчевська, І.** Розпад післякомуністичної Європи - нові і старі сусідства національних культур / І. Курчевська // Політична думка. – 2002. – №1. – С.69-87.
- 79. Куц, Ю. О.** Недемократичність системи управління етнонаціональною сферою як одна з причин розпаду багатонаціонального Радянського Союзу / Ю. О. Куц // Розвиток демократії та демократична освіта в Україні. – К., 2003. – С.150-157. – (Демократична освіта).
- 80. Лавер, О. Г.** Про людські втрати в російсько-чеченських війнах 1994-2007 років / О. Г. Лавер // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – 2008. – Вип. 21. – С. 129-135. – Бібліогр. с. 134.
- 81. Лавров, С.** Как окончательно завершить холодную войну? / Сергей Лавров / С. Лавров // Международная жизнь. – 2009. – № 5. – С. 3-12.
- 82. Лактіонова, В. В.** Соціополітичні та психологічні наслідки розпаду СРСР і трансформація України / В. В. Лактіонова // Віче. – 2007. – № 16. – С. 15-17.
- 83. Лебідь, Н.** Квітень, місяць перемін : про перебудову в СРСР уперше заговорили у 1986-му. Але сьогодні - 25 років із дня, коли Горбачов зробив перші кроки до неї / Н. Лебідь // Україна молода. – 2010. – № 23 квітня (№75). – С. 19.
- 84. Лосєв, І.** Естонці ніколи не поспішають, але завжди встигають: Після розпаду СРСР поінформованість громадян України щодо подій у державах на території

- колишнього Союзу суттєво зменшилась / І. Лосєв // День. – 2010. – № 6-7 серп.(№139-140). – С. 14-15.
- 85. Лунак, П.** Переоцінюючи альянси часів холодної війни / П. Лунак // НАТО ревю. – 2001. – № 4. – С. 32-33.
- 86. Макхиджани, А.** Источники ядерной опасности после окончания холодной войны / А. Макхиджани // Экология и жизнь. – 2005. – № 3 (44). – С.11-15.
- 87. Малек, М.** Распад государства и его значение для международных отношений (категории и метод теоретического анализа) / М. Малек // Вестник Московского университета. Серия 12. Политические науки. – 2006. – № 3. – С. 84-95.
- 88. Малек, М.** Распад государств и его значение для международных отношений (актуальная проблема) / Мартин Малек // Вестник Московского университета. Серия 12. Политические науки. – 2006. – № 5. – С. 46-56.
- 89. Матіяшек, П. Б.** Розпад Радянського Союзу та правонаступництво в ООН: правовий прецедент чи політична необхідність? / П. Б. Матіяшек // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 5 (43). – С.97-104.
- 90. Мацук, Т.** Плацдарм демократии "холодной войны"? / Т. Мацук // Евразия сегодня. – 2005. – № 1, январь. – С. 46-52.
- 91. Медведев, Р. А.** Из истории содружества независимых государств / Р. А. Медведев // Новая и новейшая история. – 2006. – № 5. – С. 151-181.
- 92. Медведев, Р. А.** Почему распался Советский Союз? / Р. А. Медведев // Отечественная история. – 2003. – № 5. – С. 119-129.
- 93. Мельник, І.** Дві тенденції в міжнародних відносинах в СРСР періоду перебудови / І. Мельник // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, соціологія, філософія. – 2005. – Вип. 2. – С. 10-17. – Бібліогр.: 28 назв.
- 94. Мельник, І.** Політичні процеси на території СРСР після серпневих подій 1991 р. / І. Мельник // Історичний журнал. – 2005. – № 1. – С. 97-102.
- 95. Мельник, І.** Співдружність Незалежних Держав як форма міждержавного компромісу після розпаду СРСР / Ігор Мельник / І. Мельник // Вісник Львівського університету. Сер.: Міжнародні відносини [Текст]: збірник наукових праць / відповід. ред. М.Мальський. – Львів, 2005. – С. 73-80. – (вип. 15).
- 96. Мельник, І. А.** Міжнародні відносини в період розпаду СРСР [Текст]: автореф. дис. ... докт. політичн. наук : 23.00.02 : захищ. 10.05.07 / Ігор Андрійович Мельник. – Львів, 2007. – 32 с.
- 97. Мечетная, Н.** Конец холодной войны: саммит в Лиссабоне открыл новую страницу в истории НАТО-... / Н. Мечетная // Корреспондент. – 2010. – № 45. – С. 52-54.
- 98. Мильштейн, И.** Чужой среди великих : / М. Горбачев // И. Мильштейн // Новое время. - 2001. - №9. - С. 4-5,10-14

99. **Мицик, Л. М.** Міжнародні відносини в період "холодної війни" / Л. М. Мицик, Ю. В. Кузьменко // Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. для самост. роб. студ. рек. МОНУ / Л.М.Мицик, Ю.В.Кузьменко. – К., 2008. – С. 290-321.
100. **Мних, А. М.** Становлення міждержавних відносин між Україною та Російською Федерацією після розпаду Радянського Союзу / А. М. Мних // Економіка та держава. – 2006. – № 2. – С. 33-35. – Бібліогр.: 10 назв.
101. **Мусатов, В. Л.** Метаморфозы политики Горбачева в отношении стран социалистического содружества / В. Л. Мусатов // Новая и новейшая история. – 2009. – № 3. – С. 3-18.
102. **Наринский, М. М.** М.С. Горбачев и объединение Германии. По новым материалам / М. М. Наринский // Новая и новейшая история. – 2004. – №1. – С.14-30.
103. **Наринский, М. М.** Советское руководство и кризис в Персидском заливе (1990-1991 годы). Новые материалы / М. М. Наринский // Новая и новейшая история. – 2007. – № 3. – С. 79-98.
104. **Овчар, І.** Історичні обставини створення Союзу Незалежних Держав / І. Овчар // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – 2007. – Вип. 18. – С. 166-174. – Бібліогр.: с. 172.
105. **Овчар, І.** Суспільно-політичні наслідки перетворень у СРСР (1985-1991 роки) / І. Овчар // Віче. – 2007. – № 21-22. – С. 24-26.
106. **Окара, А.** Михайло Горбачов: "Всеми миру нужно новое мышление, новая гласность и новая перестройка". Санчо Панса з мріями Дон Кіхота / А. Окара // Політика і культура. - 2004. - №6. – С/ 13-15
107. **Орловский, Д.** Начало советско-американских переговоров в Женеве 1985 г. о сокращении вооружений (по материалам советской печати) / Д. Орловский // Аспирант и соискатель. – 2003. – №5. – С. 33-38.
108. **Ослунд, А.** Десять лет спустя после распада Союза: преимущества радикальной реформы / А. Ослунд // Неприкосновенный запас: Очерки нравов культурного сообщества. – 2001. – № 6. – С. 51-56.
109. **Панчук, Г.** Про політичну еміграцію, українську діаспору й Україну : з приводу книжки Анатолія Камінського "Пролог" у холодній війні проти Москви" / Г. Панчук // Науковий світ. – 2009. – № 12. – С. 22-25. – Бібліогр. в затекст. прим.
110. **Перегудов, С. П.** Хроника летального исхода (по страницам дневника А.С. Черняева): [А.Черняев. Совместный исход. Дневник двух эпох. 1972-1991 годы] / С. П. Перегудов // Полис. Политические исследования. – 2010. – № 3. – С. 161-179.
111. **Петрич, В.** Россия, Косово, Европа: опыт урегулирования конфликтов после холодной войны / Вольфганг Петрич // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 12. – С. 106-112.

112. **Поклад, Б. И.** Проблемы социалистического содружества в годы горбачевской перестройки / Б. И. Поклад // Новая и новейшая история. – 2006. – № 4. – С. 114-127.
113. **Попов, Г.** Кремлевский хулиган: Владимир Путин обвинил в развязывании холодной войны и гонки вооружений Запада... / Г. Попов // Корреспондент. – 2007. – № 22. – С. 60-61.
114. **Попов, Г.** Куба Libre: Американцы хотят избавиться от последнего реликта холодной войны - экономического эмбарго против Кубы / Г. Попов // Корреспондент. – 2007. – № 37. – С. 56-58.
115. **Привалова, М.** Изменения в механизме репатриации советских граждан немецкой национальности в начале холодной войны / Мария Привалова / М. Привалова // Власть. – 2008. – № 8. – С. 130-134.
116. **Радик, Г.** Карибська криза в контексті "холодної війни" / Г. Радик // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету 11-12 травня 2006 року. Історичні, економічні та юридичні науки / Відповід. за вип. Романова Г.П. – Чернівці, 2006. – С. 147-148. – Бібліогр.: с. 148.
117. **Райхель, Ю.** Аплодисменти - людині, яка нічого не зробила: [Михайло Горбачов] / Ю. Райхель // День. – 2011. – № 1 березня (№ 36). – С. 7.
118. **Райхель, Ю.** Йосип проти Йосифа: Сварка Тіто зі Сталіним означала початок розпаду комуністичної системи / Ю. Райхель // День. – 2010. – № 18 серпня (№ 147). – С. 4.
119. **Райхель, Ю.** На шляху до конфронтації: На Потсдамській конференції почалася холодна війна / Ю. Райхель // День. – 2010. – № 20 липня (№126). – С. 7.
120. **Робертс, Д.** Шанс для мира? Советская кампания в пользу завершения "холодной войны" 1953-1955 годы / Дж. Робертс // Новая и новейшая история. – 2008. – № 6. – С. 35-75.
121. **Романовичев, Л.** Кто и когда угробил "Союз нерушимый республик свободных"? / Л. Романовичев // Запорозька Січ. – 2010. – № 29 липня (№141 - 143). – С. 7.
122. **Рудяков, П.** Влада та філологія: чи можливий перехід від неоголошеної "холодної війни" до спільних кроків? / П. Рудяков / П. Рудяков // Наука. Влада. Політика [Текст] : збірник наукових праць / голова редкол. М. І. Михальченко. – К., 2008. – С. 224-238.
123. **Русак, С.** Світ як арена протистояння. Мультимедійний урок на тему: "Виникнення та розгортання "холодної війни" (друга половина 40-х - 60-ті рр.)" Всесвітня історія. 11 кл. / С. Русак // Історія в школах України. – 2004. – № 2. – С.19-22.
124. **Савойська, С.** Конфліктно-мовні проблеми як фактор політичного розпаду СРСР / С. Савойська // Історичний журнал. – 2010. – № 1-3. – С. 208-215. – Бібліогр. : с. 215.

125. **Савойська, С.** Розпад СРСР : парад суверенітетів / С. Савойська // Пам'ять століть. Планета. – 2010. – № 6. – С. 34-43.
126. **Семенов, А.** Чем был Советский Союз и что означает его распад : Дискуссии западных историков / А. Семенов // Неприкосновенный запас: Очерки нравов культурного сообщества. – 2001. – №6. – С.26-32.
127. **Сенченко, М.** Латентні структури світової політики : Падіння СРСР / М. Сенченко // Дніпро. – 2004. – № 3-4. – С. 100-135.
128. **Серебрянников, В. В.** Мировая "холодная война" второй половины XX века (к 10-летию разрушения СССР) / В. В. Серебрянников // Социально-гуманитарные знания. – 2002. – № 1. – С. 205-223.
129. **Сидорук, А.** Кремлівський еретик: [М. Горбачов] / А. Сидорук // Дзеркало тижня. - 2011. - № 5-11 березня (№8). - С. 1, 11.
130. **Симонян, Р. Х.** Прибалтика в контексте распада СССР (как сложился один из постсоветских мифов) / Р. Х. Симонян // Полития: Анализ. Хроника. Прогноз. – 2003. – №1. – С.92-121.
131. **Симонян, Р. Х.** Страны Балтии и распад СССР (о некоторых мифах и стереотипах массового сознания) / Р. Х. Симонян // Вопросы истории. – 2002. – №12. – С.27-39.
132. **Симотомаи, Н.** Холодная война в Восточной Азии и "проблема Северных территорий" / Н. Самотомаи / Н. Симотомаи // Полис. Политические исследования. – 2008. – № 6. – С. 11-22.
133. **Славин, Б. Ф.** "Новая идеология" Александра Зиновьева / Б. Ф. Славин // Социально-гуманитарные знания. – 2010. – № 6. – С. 286-308.
134. **Смолин, О. Н.** Радикальная трансформация общества в СССР и России: проблема периодизации / О. Н. Смолин // Вопросы истории. – 2005. – № 12. – С. 39-47.
135. **Терентьев, А.** Россия и Великобритания: от сближения к "холодной войне" / А. Терентьев / А. Терентьев // Мировая экономика и международные отношения. – 2009. – № 7. – С. 64-72.
136. **Тимошенко, В.** Ненужный регион?: Политика США в Океании после "холодной войны" / В. Тимошенко // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 5. – С. 20-27.
137. **Торкунов, А.** Трудная дорога к партнерству: Российско-американские отношения после "холодной войны" / А. Торкунов // Свободная мысль - XXI. – 2004. – №4. – С. 80-96.
138. **Трифонов, Е.** Распад химеры: Интернациональный механизм , заложенный в СССР , оказался взрывным устройством / Е. Трифонов // Новое время. – 2001. – №37. – С.19-21.

139. **Федоров, А. В.** Образ холодной войны: проекция политики противостояния на экране / А. В. Федоров // Полис. Политические исследования. – 2010. – № 4. – С. 48-64.
140. **Федуняк, С. Г.** Феномен "сірої зони" в Європі і на пострадянському просторі після завершення "холодної війни" / С. Г. Федуняк // Стратегічна панорама. – 2004. – №3. – С.73-76.
141. **Фещенко, Р.** Колбаса обетованная: Появлению дефицита в СССР способствовала холодная война, освоение целины и хрущевская кукуруза. / Р. Фещенко // Корреспондент. – 2007. – № 41. – С. 94-96.
142. **Філіпчук, Н.** Останній день Радянського Союзу / Н. Філіпчук // Голос України. – 2006. – № 8 грудня (№233). – С. 14.
143. **Флере, С.** Причины распада бывшей Югославии: взгляд социолога / С. Флере // Социологические исследования. – 2003. – №5. – С.52-61.
144. **Хофрейтер, Л.** Конфлікты сучасного світу: [закінчення холодної війни] / Л. Хофрейтер // Безпека життєдіяльності. – 2008. – № 5-6. – С.16-20.
145. **Цыганков, А. П.** Что для нас Евразия? Пять стратегий российского освоения пространства после распада СССР / А. П. Цыганков // Вопросы философии. – 2003. – №10. – С. 3-18.
146. **Черняев, А. С.** Горбачев - Буш: Встреча на Мальте в 1989 г. / А. С. Черняев // Новая и новейшая история. - 2001. - № 3. - С. 117-130.
147. **Черняев, А. С.** На старой площади. Из дневниковых записей : Советская политика 1972-1991 гг.: взгляд изнутри" / А. С. Черняев // Новая и новейшая история. – 2004. – № 5. – С. 115-137.
148. **Шейнис, В. Л.** Конституция 1993 года и российская политическая система / В. Л. Шейнис // Отечественная история. – 2008. – № 6. – С. 3-28.
149. **Шейнис, В. Л.** XX съезд КПСС: история и современность / В. Л. Шейнис // Общественные науки и современность. – 2006. – № 4. – С. 112-121.
150. **Шилова, С.** Російсько-німецькі відносини в 90-х рр. ХХ ст. : культурний аспект / С. Шилова // Схід-East. – 2008. – № 3 (87). – С. 89-93. – Бібліогр. : с. 92.
151. **Шилова, С.** Російсько-німецькі відносини в 90-х рр. ХХ ст.: економічний аспект / С. Шилова // Схід-East. – 2008. – № 6 (90), верес-жовт. – С. 88-92. – Бібліогр. : с. 91.
152. **Шустов, А. Н.** Железный занавес и холодная война : Этимология слов / А. Н. Шустов // Русская речь. – 2005. – № 1. – С.123-127.
153. **Щербенко, Е.** Зміна культурних кодів суспільства і поява нових реалій в політичному дискурсі періоду "перестройки" / Е. Щербенко // Наукові записки. – 2005. – Вип. 28. – С. 322-336. – Бібліогр.: 36 назв.

3. Розбудова державності України: 20 років потому

154. **Кравчук, Леонід Макарович.** Останні дні імперії... Перші роки надії... / Л. М. Кравчук. - К : "Довіра", 1994. – 230 с.
155. **Леонид Кравчук:** "Когда Беловежские соглашения были подписаны, Ельцин позвонил Бушу и сказал, "Господин президент, Советского Союза больше нет" // Факты и комментарии. - 2006. - № 8 декабря (№229). - С. 1, 4, 6.
156. **Кравчук, Л.** "Перебудова": двадцять років по тому: "Хвіст минулого ще не відрубаний" / Л. Кравчук // День. – 2005. – № 23 квітня. (№73). – С. 1, 4.
157. **Кучма, Леонід Данилович.** Зламане десятиліття [Текст] / Л. Д. Кучма. - К. : Інформаційні системи, 2010. - 559 с.
158. **Кучма, Леонід Данилович.** Кроки становлення національної економіки, 1994-2004 роки [Текст] : доповіді та виступи Президента України, офіційні документи : у двох книгах. Книга 1. : Подолання кризи. Радикальні економічні реформи, 1994-1999 роки / Л. Д. Кучма. - К. : Либідь, 2008. - 520 с.
159. **Кучма, Леонід Данилович.** Кроки становлення національної економіки, 1994-2004 роки [Текст] : доповіді та виступи Президента України, офіційні документи : у двох книгах. Книга 2. : Утвердження механізмів сталого розвитку. Системи поглиблення трансформаційних реформ, 2000-2004 роки / Л. Д. Кучма. - К. : Либідь, 2008. - 544 с.
160. **Кучма, Леонід.** Про найголовніше / Леонід. Кучма. - К : АТ"Книга", 1999. - 351с.
161. **Кучма, Леонід Данилович.** Україна - не Росія / Л. Д. Кучма. - М. : Время, 2004. - 560с.
162. **Ющенко, Віктор Андрійович.** До нації. Вибрані промови [Текст] : виголошені упродовж 2005 - 2010 років / В. А. Ющенко ; упор. Данило Лубківський. - К. : НІСД, 2010. - 464 с.
163. **Бойко, О. Д.** Україна в 1985-1991 рр. Основні тенденції суспільно-політичного розвитку. – К., 2002. -306 с.
164. **Бойко, О. Д.** Україна 1991-1995 рр.: тіні минулого чи контури майбутнього. (Нариси з новітньої історії). – К.: «Магістр-S»,1996. - 207 с.
165. **Гладуняк І. В.** Розвиток системи політичного управління в сучасній Україні [Текст]: монографія.– К.:Вид. Дім "Ін Юре", 2008.– 468 с.
166. **20 років незалежності України : здобутки, втрати і стратегії майбутнього :** Матеріали XI науково-практичної конференції. - К., 2011. - 404 с. - (Суспільно-науковий проект "Духовні цінності українського суспільства у світлі співпраці суспільствознавства і богослов'я")
167. **Дибчук, Людмила Василівна.** Внесок української діаспори Канади та країни Латинської Америки в розвиток економіки і культури незалежної України (1991-2005 рр.) [Текст] : автореф. дис. ... канд. істор. наук : 07.00.01 : захищена 15.09.2006 / Л. В. Дибчук. - К., 2006. - 20 с.
168. **Зоткин, Андрей Алексеевич.** "Львы" и "Лисы" украинской политики : о властвующей элите / А. А. Зоткин. - К. : Наукова думка, 2010. - 343 с.
169. **Литвин, Володимир Михайлович.** Україна: Європа чи Євразія? / В. М. Литвин. - К. : Лі-Терра, 2004. - 512 с.

170. **Литвин, Володимир Михайлович.** Україні бути / В. М. Литвин. - К. : Лі-Терра, 2006. - 480 с.
171. **Лук'яненко, Л. Г.** Не дам загинуть Україні! / Левко Григорович Лук'яненко. – К. : Видавничо-культурологічний центр "Софія", 1994. – 512 с.
172. **Маринович, Мирослав.** Україна: дорога через пустелю : Збірник статей / М. Маринович. - Харків : СП "ФОЛІО", 1993. - 192с.
173. **Мороз, В.** Лекції з історії України / Валентин Мороз. – Торонто : Anabasis Magazine, 1982. – 128с.
174. **Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.)** [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008.
175. **Островський, І.** Великий злам : Хроніка "революції на граніті" 2-17 жовтня 1990 року / Ігор Островський, Сергій Черненко. – К : Україна, 2000. – 122с. – ISBN 966-95257-2-1.
176. **Політична система і громадське суспільство: європейські і українські реалії** : монографія / за заг. ред. А.І.Кудряченка. - К. : НІСД, 2007. - 396 с.
177. **Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні** : навч. посіб. рек. МОНУ / Ф.М. Рудич (кер. авт. кол.). - К. : Либідь, 2008. - 440 с.
178. **Стратегія і тактика, стан соціально-економічного розвитку України** [Текст] : науково-інформаційний збірник / за заг. ред. В.П.Горбуліна. - К. : Євроатлантикінформ, 2006. - 391 с. - (Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України ; вип.33).
179. **Стратегія і тактика науково-технологічної політики: зарубіжний досвід, проблеми та перспективи України** [Текст] : науково-інформаційний збірник / за заг. ред. В.П.Горбуліна. - К. : НТУУ "КПІ", 2006. - 224 с. - (Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України ; вип.34).
180. **Стратегія і тактика, стан національної безпеки України** [Текст] : науково-інформаційний збірник / за заг. ред. В.П.Горбуліна. - К. : Євроатлантикінформ, 2006. - 368 с. - (Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України ; вип.35).
181. **Стратегія і тактика національної безпеки** : зарубіжний досвід, проблеми та перспективи України [Текст] : науково-інформаційний збірник / за заг. ред. В.П.Горбуліна. - К. : Євроатлантикінформ, 2006. - 304 с.
182. **Україна в міжнародних організаціях** : навч. посіб. рек. МОНУ / Ю. І. Макар, Б. П. Гдичинський, В. Ю. Макар [та ін.]. - Чернівці : Прут, 2008. - 880 с.
183. **Україна: друга половина ХХ століття. Нариси історії.** – К.: Либідь, 1997. – 348 с.
184. **Україна: кам'янистий шлях до демократії** : Зб. ст. / Упоряд. та ред. В.І.Андрійко та Г.Курт. - К. : Заповіт, 2002. - 108с.
185. **Україна на шляху до Європи** / Упоряд. В.І.Шкляр, А.В.Юрченко. - К. : Етнос, 2006. - 496 с.
186. **Україна у міжнародних відносинах ХХ століття** : навч. посіб. рек. МОНУ / за ред. Я.Й. Малика. - Львів : Світ, 2004. - 468 с.
187. **Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001)** / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – 704 с.
188. **Українська політична нація: генеза, стан, перспективи** : Монографія / За ред. В.С.Крисаченка. - К. : НІСД, 2004. – 648 с.

189. **Юхновський, Ігор Рафаїлович.** Україна - незалежна держава : Виступи, аналітичні статті / І. Р. Юхновський. - Львів : Західн. науковий центр АН України, 1994. - 128 с.
190. **Ярмусь, Степан.** " На нашій, на своїй землі..." : Україна очима канадського українця / С. Ярмусь. - 1999 : "Тризуб", 1999. - 108с.

Статті

191. **Громадсько-політичні організації** - попередники Донецької Крайової організації Народного Руху України // Схід-East. - 2009. - № 6 (97). - С. 24-25.
192. **Діяльність Української Держави на світовій арені (1995 - 2005)** // Історія України та її державності : Навч. посіб. для студ. і виклад. вищ. навч. закл. / І.Є.Дещинський, І.О.Гаврилів, Р.Д.Зінкевич, Я.Я.Денісов ; За ред. док. істор. наук, проф. Л.Є Дещинського. - Львів, 2005. - С. 327-353.
193. **Конституційна реформа М.С.Горбачова** // Історія українського парламентаризму : від допарламентських форм організації політичного життя до сьогодення / гол. ред. ради В.М. Литвин. - К., 2010. - І-ІІІ. - С. 470-479.
194. **Незалежній Україні** - власний суспільний устрій національного гатунку : Гуманітарні ознаки соціуму // Наука сьогодні. - 2006. - № 1-2. - С.21-22.
195. **Незалежність - не подарунок долі, а вибір громадян:** [Розмова з першим президентом України Л.Кравчуком про події 1991 року] // Голос України. - 2011. - № 8 лютого (№23). - С. 4.
196. **Незалежність - не подарунок долі, а вибір громадян:** [Розмова з першим президентом України Л.Кравчуком про події 1991 року] // Голос України. - 2011. - № 10 лютого (№25). - С. 4. Закінчення. Початок у №23 від 8 лютого 2011 р.
197. **Процеси державотворення в умовах незалежності** . Політичні партії та громадські організації // Україна: друга половина ХХ століття: нариси історії. - К., 1997. - С. 230-285.
198. **Розбудова державності України на сучасному етапі** // Історія України та її державності : Навч. посіб. для студ. і виклад. вищ. навч. закл. / І.Є.Дещинський, І.О.Гаврилів, Р.Д.Зінкевич, Я.Я.Денісов ; За ред. док. істор. наук, проф. Л.Є Дещинського. - Львів, 2005. - С. 320-327.
199. **Україна:** утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. - К. : Видавничий дім "Альтернативи", 2001. - 704с.
200. **Абліцов, В.** Як обіцяюче все починалось ! : [Всеукраїнський установчий з'їзд НРУ, 1989 р.] / В. Абліцов // Схід-East. - 2009. - № 6 (97). - С. 26-29.
201. **Айбабін, С.** ГКЧП і проголошення незалежності України: погляд із Запоріжжя: уривки з нової книги (Турченко Ф.Г.) / С. Айбабін // Суббота плюс. - 2011. - № 25 авг.-1 сент (№34). - С. 54-55.
202. **Андрос, Є.** Українські тривоги на початку ХХІ століття / Є. Андрос // Сучасність. - 2009. - №№ 1-2. - С. 198-216.
203. **Агапов, В. Л.** Высшие органы государственной власти УССР - шахтерские коллективы: взаимоотношения накануне распада СССР / В. Л. Агапов // Наука. Религия. Суспільство. - 2003. - №4. - С.163-169.
204. **Андрощук, О. В.** В. Чорновіл та ідея федералізації України : еволюція поглядів / О. В. Андрощук // Український історичний журнал. - 2010. - № 1. - С. 22-34. - Бібліогр. : с. 33-34.

205. **Бабій, А.** Книга, звернена до всіх: (Ф. Турченко "ГКЧП і проголошення незалежності України: погляд із Запоріжжя") / А. Бабій // Запорозька Січ. - 2011. - № 6 вересня (№169). - С. 7.
206. **Бажан, О.** Зовнішньо-політичні акції СРСР у 50-80-ті рр. та їх вплив на розвиток опозиційного руху в Україні / О. Бажан // 3 архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ. - 2000. - №2-4. - С.515-524.
207. **Бажан, О. Г.** Спроби протидії КДБ УРСР становленню та функціонуванню Народного руху України за перебудову / О. Г. Бажан // Український історичний журнал. - 2010. - № 1. - С. 35-41. - Бібліогр. : с. 41.
208. **Безега, Т. М.** Становлення та розвиток українського "олігархічного капіталізму" (2000-2006 рр.) / Т. М. Безега // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. - 2007. - Вип. 19. - С. 63-66. - Бібліогр. : с. 65-66.
209. **Білоусенко, О.** Міцна основа державності: [Декларація про державний суверенітет України] / О. Білоусенко // Декларація про державний суверенітет України: історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. - Житомир, 2010. - С. 770-775.
210. **Бойко, О. Д.** Вибори до Верховної Ради СРСР: проба сил політичної опозиції / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 92-103.
211. **Бойко, О. Д.** Вибори до Верховної та місцевих рад народних депутатів УРСР і їх наслідки. Парламентська опозиція як фактор національного державотворення (березень - серпень 1990 р.) / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 137-164. - Бібліогр. у підрядк. прим.
212. **Бойко, О. Д.** Демократизація як фактор активізації політичного життя / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 58-64.
213. **Бойко, О. Д.** Загострення політичної конфронтації у республіці: атака опозиції та контрнаступ консерваторів (вересень 1990 р. - грудень 1990 р.) / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 211-230. - Бібліогр. у підрядк. прим.
214. **Бойко, О. Д.** Консолідація опозиційних сил, виникнення Народного руху України / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 74-92.
215. **Бойко, О. Д.** Криза в КПУ: причини, основні прояви, суть, наслідки / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 195-211.
216. **Бойко, О. Д.** Липневий шахтарський страйк 1989 р.: зародження організованого незалежного робітничого руху / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 103-110.
217. **Бойко, О. Д.** Місце і роль гласності у контексті суспільно-політичних перетворень / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст]: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. - К, 2008. - С. 41-58.

218. **Бойко, О. Д.** Перші кроки реформування: пошук оптимальної формули трансформування суспільства / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008. – С. 29-37.
219. **Бойко, О. Д.** Політичне протистояння офіційної влади та опозиції: основні прояви, характерні риси та особливості (літо 1989 р. - лютий 1990 р.)136 / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008. – С. 122-136. – Бібліогр. у підрядк. прим.
220. **Бойко, О. Д.** Початок формування багатопартійної системи: проблеми, характерні риси та особливості / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008. – С. 164-194.
221. **Бойко, О. Д.** Релігійний ренесанс. Боротьба за легалізацію УГКЦ та УАПЦ / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008. – С. 110-122. – Бібліогр. у підрядк. прим.
222. **Бойко, О. Д.** Розвиток процесу самоорганізації суспільства: утворення неформальних організацій / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008. – С. 65-74. – Бібліогр. у підрядк. прим.
223. **Бойко, О.** СРСР: не "розпад", не "розвал", і не "розпуск": Україна на шляху до остаточного здобуття незалежності (серпень-грудень 1991 р.) / О. Бойко // Віче. – 2004. – №8. – С.63-68
224. **Бойко, О.** Україна та процес остаточної руйнації СРСР / О. Бойко // Сучасність. – 2004. – № 4. – С.59-77.
225. **Бойко, О. Д.** Феномен перебудови: причини, суть, характерні риси та особливості / О. Д. Бойко // Нариси з новітньої історії України (1985-1991 р.р.) [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ] / О.Д.Бойко. – К, 2008. – С. 18-29.
226. **Болбат, Т.** Початок культурного відродження національних меншин Східної України у 1989 році / Т. Болбат // Схід-East. – 2006. – № 1(73), січ.-лютий. – С. 66-70. – Бібліогр. : с. 69-70.
227. **Борисова, О. В.** Зовнішня політика України у 2004-2006 рр. / О. В. Борисова // Зовнішня політика України : навч. посібник / О.В.Борисова. – Луганськ, 2010. – С. 308-313.
228. **Бородін, Є. І.** Історія створення державного молодіжного відомства в Україні (1990-1992 рр.) / Є. І. Бородін // Грані. – 2004. – № 2 (34). – С. 9-14. – Бібліогр. : с. 13-14.
229. **Бородін, Є. І.** Постанови Верховної Ради України до ювілеїв комсомолу (1999-2004 рр.) / Є. І. Бородін // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Історія та археологія. – 2008. – Т. 16, Вип. 16, № 1/1. – С. 109-120. – Бібліогр. : с. 119.
230. **Буглай, Н. М.** Польща та Україна в Європейській політиці сусідства ЄС / Н. М. Буглай // Гілея:науковий вісник. – 2010. – № 42. – С. 110-118. – Бібліогр. : с. 117-118.
231. **Будкін, В. С.** Україна та Співдружність Незалежних Держав / В. С. Будкін // Світова економіка : підруч. для студ. економ. спец. вузів: [текст] /

- Філіпенко Антон Сергійович, Будкін Віктор Сергійович, Рогач Олександр Ігорович та інші. - К. : Либідь, 2007. - С. 376-382.
232. **Буравченкова, С.** Шлях України у світлі нетрадиційних теорій / С. Буравченкова, В. Кондратюк // Історичний журнал. – 2006. – № 3. – С. 79-82.
233. **Буткевич, Б.** Кривавий присмак 1990-х: ... кримінальний перерозподіл власності / Богдан Буткевич, Василь Васютин, Андрій Лаврик / Б. Буткевич // Український тиждень. – 2009. – № 24. – С. 16-17.
234. **Василенко, В.** Грудневий референдум як найвища форма легітимації української державної незалежності / В. Василенко // Дзеркало тижня. - 2010. - № 11-17 грудня (№46). - С. 11.
235. **Василенко, В.** Українська незалежна державність як історична закономірність / В. Василенко // День. - 2010. - № 8 вересня (№160). - С. 4.
236. **Васильєва, Г.** Всіх вічність примирить: [Декларація про державний суверенітет України] / Г. Василюєва // Декларація про державний суверенітет України: історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 808-811.
237. **Войцеховський, Ю.** У підстав сучасних польсько-українських дипломатичних відносин (Польський незалежницький рух II половини 1970-х - середини 1980-х рр. щодо української справи) / Ю. Войцеховський // Історія в школі. – 2001. – №10. – С.2-7.
238. **Воронянський, О. В.** Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України / О. В. Воронянський // Історія України: Навчальний посібник / О.В.Воронянський. – Харків, 2006. – С. 473-484.
239. **Гай-Нижник, П. П.** Українське "сьогодні" крізь призму українського "вчора" / П. П. Гай-Нижник // Гілея: науковий вісник. – 2010. – № 42. – С. 80-85.
240. **Гайсинський, Ю.** Український відрив: [Декларація про державний суверенітет України] / Ю. Гайсинський // Декларація про державний суверенітет України: історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 800-801.
241. **Горинь, Б.** Реальний крок до державного суверенітету: [Декларація про державний суверенітет України] / Б. Горинь // Декларація про державний суверенітет України: історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 814-816.
242. **Гриценко, З. І.** Роль харківської регіональної еліти у конструюванні української ідентичності у пострадянську добу / З. І. Гриценко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / Ред. кол.: Ф.Г.Турченко; П.С.Сохань, С.М.Тимченко та ін. – Запоріжжя, 2006. – Вип. XX. – С. 274-279. – <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/20/20/grytsenko.pdf>. – Бібліогр.: 24 назви.
243. **Губарець, В.** У центрі великої гри. Стосунки України і США в роки "холодної війни" (1945 - 1985 рр.): Погляд української етнічної преси в Америці / В. Губарець // Пам'ять століть. – 2003. – №1. – С.70-83.
244. **Гужва, А.** 1991: "павловская" денежная реформа, путч ГКЧП, желто-синий флаг над Запорожьем / Алла Гужва / А. Гужва // Суббота плюс. - 2008. - № 28 августа (№35). - С. 17-18.

245. Даниленко, В. М. Шлях до незалежності : громадські рухи й суспільні настрої в УРСР другої половини 1980-х рр. / В. М. Даниленко, М. К. Смольницька // Український історичний журнал. – 2011. – № 4. – С. 4-22.
246. Дащаківська, О. Ю. Помаранчева революція як легітимізаційна ситуація / О. Ю. Дащаківська // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г. Турченко (голов. ред.). – Запоріжжя, 2008. – Вип. XXIV : Соціальні та національні чинники революцій і реформ в Україні: проблеми взаємовпливів (до 90-річчя УНР): матеріали Міжнародної наукової конференції. – С. 239-244. – <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/24/24/dashchakivska.pdf>. – Бібліогр. : с. 244.
247. Демидов, Г. Проблеми будівництва союзної держави: до 20-річчя розпаду СРСР (Шлях до незалежності. Що далі?) / Г. Демидов // Голос України. – 2011. – № 13 вересня (№169). – С. 5.
248. Демчук, О. Стратегічна ситуація в Південному Середземномор'ї після закінчення "холодної війни" / О. Демчук // Десятиріччя незалежності України: історія й сьогодення очима студентів: Всеукраїнська наукова конференція студентів. – К., 2002. – С. 31-33.
249. Дещинський, Л. Є. Утворення НКЗС Української РСР і статус України на міжнародній арені в період "холодної війни" / Л. Є. Дещинський // Міжнародні відносини України: історія і сучасність. – Львів, 2004. – Ч. II. – С. 109-206.
250. Деревінський, В. Внесок В'ячеслава Чорновола у створення і діяльність УГС / В. Деревінський // Історичний журнал. – 2009. – № 5. – С. 84-91. – Бібліогр. : с. 90-91.
251. Додонов, А. Ф. Какая идея перспективного развития нужна Украине / А. Ф. Додонов // Культурологічний вісник: Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряниці / Головн. ред. Воловик В.І. – Запоріжжя, 2006. – : Історія Запорозького козацтва, краєзнавство, археологія та етнографія..., Вип. 16. – С. 32-37. – Бібліогр.: 14 назв.
252. Додонов, О. Участь робітників у боротьбі за владу в ході перебудови / О. Додонов // Схід-East. – 2000. – № 2 (33), берез-квіт. – С. 73-77. – Бібліогр. : с. 76-77.
253. Дунтау, О. Моя гордість, мій біль: [Декларація про державний суверенітет України] / О. Дунтау // Декларація про державний суверенітет України: історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 802-804.
254. Жижиян, П. М. Вплив парламентських виборів у Польщі (2001 р.) і в Україні (2002 р.) на визначення зовнішньополітичних стратегій / П. М. Жижиян // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / Ред. кол.: Ф.Г.Турченко; П.С.Сохань, С.М.Тимченко та ін. – Запоріжжя, 2006. – Вип. XX. – С. 308-312. – <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/20/20/zhyzhyyan.pdf>. – Бібліогр.: 10 назв.
255. Задунайський, В. Українське козацьке відродження та Народний Рух України : (кінець 80-х - початок 90-х рр. XX ст.) / В. Задунайський // Схід-East. – 2009. – № 6 (97). – С. 30-32. – Бібліогр. : с. 32.
256. Задунайський, В. В. Пріоритетність збереження козацького військового товариства над зв'язком з територією та політичним і релігійним патронатом / В. В. Задунайський // Наука. Релігія. Суспільство. – 2004. – № 1. – С.31-34.

257. **Зайцев, Ю. Д.** Генезис Народного руху України : львівська організація / Ю. Д. Зайцев // Український історичний журнал. – 2010. – № 4. – С. 143-155.
258. Інноваційні вектори українського суспільства у світлі синергетичної теорії розвитку // Фундаментальні орієнтири науки : Зб. стат. за матеріалами проектів гуманітарного та соціально-економічного напрямів ДФФД. – К., 2005. – С. 209-245. – (Бібліотека Державного Фонду фундаментальних досліджень). – Бібліогр.: 2 назв.
259. **Каганов, Ю. О.** Комсомол України і країн Центрально-Східної Європи в умовах кризи радянської системи / Ю. О. Каганов // Гілея:науковий вісник. – 2011. – № 50. – С. 194-198. – Бібліогр. : с. 197-198.
260. **Капсамун, І.** 20 років потому: Леонід Кравчук: народ проголосував "за" - але зупинити розпад Радянського Союзу було вже неможливо // День. - 2011. - № 18-19 бер. (№47-48). - С. 9.
261. **Карпенко, В.** Декларація про державний суверенітет України: від Союзу до "союзу" / В. Карпенко // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 758-760.
262. **Касьянов, Г. В.** Система владних відносин у сучасній Україні : групи інтересу, клани та олігархія / Г. В. Касьянов // Український історичний журнал. – 2009. – № 1. – С. 160-180.
263. **Кацero, В. О.** Законодавча ініціатива у сфері благодійництва в Україні (2008-2010 рр.) / В. О. Кацero // Гілея:науковий вісник. – 2011. – № 49. – С. 227-229. – Бібліогр. : с. 229.
264. **Козловський, М.** При початках українського відродження 1980-1990-х років: Зі спогадів голови Українського громадсько-культурного об'єднання Брестської області / М. Козловський // Пам'ятки України: історія та культура. – 2002. – №3-4. – С.119-127.
265. **Колінець, В.** Як приймалася і реалізовувалась українська Декларація: [Декларація про державний суверенітет України] / В. Колінець // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 817-822.
266. **Кондратюк, Л. Ф.** Новий етап у розвитку міждержавних відносин : "тепла" українсько-російська зима / Л. Ф. Кондратюк, Т. М. Кондратюк // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Історія та археологія. – 2008. – Т. 16, Вип. 16, № 1/1. – С. 120-128. – Бібліогр. : с. 128.
267. **Кормич, Л. І.** Зовнішня політика України та її сучасні пріоритети / Л. І. Кормич, В. В. Багацький // Історія України : підручник / Л.І.Кормич, В.В.Багацький. – К., 2006. – С. 386-392.
268. **Костюк, Б.** 20 років незалежній Україні - 20 років співпраці з НАТО / Б. Костюк // Українське слово. - 2011. - № 27лип.-2серп. (№30). - С. 1.
269. **Костюк, О.** Формування нової держави: [Декларація про державний суверенітет України] / О. Костюк // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 798-799.
270. **Котигоренко, В.** Після Помаранчевої революції. Quo vadis, Україно ? / В. Котигоренко // Історичний журнал. – 2008. – № 1. – С. 89-101.

271. **Котигоренко, В.** Після Помаранчевої революції. Quo vadis, Україно ? = суспільна динаміка в умовах реформованої політичної системи / В. Котигоренко // Історичний журнал. – 2008. – № 2. – С. 81-94.
272. **Кремень, Т.** Побили горшки: Россия и Украина в преддверии холодной войны / Т. Кремень // Корреспондент. – 2006. – № 3. – С. 20-22.
273. **Кульчицький, С.** Політичне життя в Україні 2002-2005 рр. / С. Кульчицький // Історія в школах України. – 2006. – № 4. – С. 52-56.
274. **Кульчицький, С. В.** Антикомуністична революція-1991-й рік, 2004-й рік... що далі ? Комуністична спадщина / С. В. Кульчицький // Музейний вісник [Текст] : науково-теоретичний щорічник / відповід. ред. Г.Шаповалов. – Запоріжжя, 2005. – вип. 5. – С. 60-67.
275. **Кульчицький, С. В.** Загострення кризи радянського ладу (1965-1985 рр.) / С. В. Кульчицький, Ю. Г. Лебедева. – К. : Вид. підпр-во "Перше вересня", 2000. – 24с. – (Бібліотечка "Першого вересня"). – Додаток до г-ти "Історія України", №44, листопад 2000.
276. **Кульчицький, С.** Конституція незалежної України / С. Кульчицький // Історія України. - 2001. - №42 : Правознавство та інші суспільні дисципліни. - С. 4-5.
277. **Кульчицький, С. В.** На шляху до свободи і незалежності (1985-1991 рр.) / Станіслав Владиславович Кульчицький, Юлія Генадіївна. Лебедева. – К., 1999. – 23с. – (Біб-ка "1 вересня" // Історія України. - № 40(99)). –
278. **Кульчицький, С. В.** Народження Народного руху України / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2010. – № 1. – С. 8-22. – Бібліогр. : с. 21-22.
279. **Кульчицький, С. В.** Перша перемога В.Ющенка. Остаточна перемога В.Ющенка. Політична сцена після парламентських виборів 2006 р. / С.В.Кульчицький, Ю.А.Мицик, В.С.Власов / С. В. Кульчицький // Історія України. – 2008. – Травень №19 (563). – С. 6-8.
280. **Кульчицький, С. В.** Утвердження незалежної України: перше десятиліття. / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2001. – №3. – С.48-68.
281. **Кульчицький, С. В.** Утвердження незалежної України: перше десятиліття. / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2001. – №4. – С.3-41.
282. **Кульчицький, С. В.** Утвердження незалежної України: перше десятиріччя. / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2001. – №2. – С.3-22.
283. **Лавренюк, С.** 2001-2002 рр.: парламентські вибори, акція "Повстань, Україно!" та візит Папи Римського : [20 років Незалежності] / С. Лавренюк // Голос України. – 2011. – № 26 липня (№134). – С. 4.
284. **Лактіонова, В. В.** Соціополітичні та психологічні наслідки розпаду СРСР і трансформація України / В. В. Лактіонова // Віче. – 2007. – № 16. – С. 15-17.
285. **Лакно, О. П.** Один рік з історії протистояння між органами радянської влади та спільною Церков євангельських християн-баптистів / О. П. Лакно // Історична пам'ять. – 2004. – № 2. – С. 147-155.
286. **Левкова, О.** Як уникнути розпаду соціокультурної цілісності в Україні ? / О. Левкова // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, соціологія, філософія. – 2005. – Вип. 2. – С. 197-200. – Бібліогр.: 11 назв.
287. **Легка, Г.** Дії радянського керівництва в 1986 році як фактор поглиблення наслідків Чорнобильської катастрофи / Г. Легка // Десятиріччя незалежності

- України: історія й сьогодення очима студентів: Всеукраїнська наукова конференція студентів. – К., 2002. – С. 19-21.
- 288. Литвин, В. М.** Активізація суспільно-політичного життя / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 147-148.
- 289. Литвин, В. М.** Вибори 1990 р. до Верховної Ради УРСР / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 148-150.
- 290. Литвин, В. М.** Вільні вибори 1989 р. / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 135-139.
- 291. Литвин, В. М.** Влада та опозиція в парламенті : [Україна у 1990 р.] / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 151-156.
- 292. Литвин, В. М.** Декларація про державний суверенітет України / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 156-161.
- 293. Литвин, В. М.** Конституційна реформа : [XIX-а конференція КПРС] / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 133-135.
- 294. Литвин, В. М.** Перебудова : задум, етапи, результати / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 129-133.
- 295. Литвин, В. М.** Путч 19-21 серпня 1991 р. / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 164-165.
- 296. Литвин, В. М.** Союзний договір :[Україна у 1990 р.] / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 161-164.
- 297. Литвин, В. М.** Утворення Народного руху України за перебудову / В. М. Литвин // Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Під ред. В.М.Литвина. – К., 2001. – С. 139-146.
- 298. Ліпкевич, С.** Міжнародні відносини країн Європи в контексті зближення України і НАТО / С. Ліпкевич // Схід-East. – 2009. – № 1 (92), січ.-лют. – С. 88-92. – Бібліогр. : с. 92.
- 299. Лосєв, І.** Історичний референдум : [референдум про державну незалежність України] / І. Лосєв // Флот України. - 2011. - № 17 травня (№ 39). - С. 5.
- 300. Лук'яненко, Л.** До історії Декларації про державний суверенітет України / Левко Лук'яненко // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 776-780.
- 301. Макарьський, О.** Спасибі ... ГКЧП: як донецькі депутати незалежність виборували // Урядовий кур'єр. - 2011. - № 23 серпня (№154). - С. 10.
- 302. Малинкович, В.** Детство Независимости / В. Малинкович // OLIGARCH. – 2001. – №5. – С.35-38.

- 303. Малиновський, Р.** Становлення багатопартійності в Україні у 80-90-ті роки ХХ ст. / Р. Малиновський // Десятиріччя незалежності України: історія й сьогодення очима студентів : Всеукраїнська наукова конференція студентів. – К., 2002. – С. 9-14.
- 304. Мних, А. М.** Становлення міждержавних відносин між Україною та Російською Федерацією після розпаду Радянського Союзу / А. М. Мних // Економіка та держава. – 2006. – № 2. – С. 33-35. – Бібліогр.: 10 назв.
- 305. Мороз, О.** Формула суверенітету / О. Мороз // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 767-769.
- 306. Науменко, М. І.** Українсько-азербайджанське економічне співробітництво у період незалежності / М. І. Науменко // Гілея:науковий вісник. – 2010. – № 42. – С. 119-128. – Бібліогр. : с. 126 -128.
- 307. Недужко, Ю. В.** Боротьба української діаспори Канади за права людини та незалежність України (кінець 60-х - початок 80-х рр. ХХ століття) / Ю. В. Недужко // Наука. Релігія. Суспільство. - 2005. - № 2. - С. 43-48.
- 308. Недужко, Ю.** Українська діаспора США в боротьбі за демократію та державну незалежність України (середина 40-х - кінець 60-х рр. ХХ ст.) / Ю. Недужко // Україна в нас єдина [Текст] : матеріали засідань наукових секцій IV Всесвітнього форуму українців, м. Київ, 18-20 серпня 2006 року / укл. Д.В. Павличко, В.М. Зуєв, Л.М. Кононко. - К. : Екопаксервіс, 2007. - С. 211-215.
- 309. Оніщук, М. В.** Акт Злуки - символ єднання та соборної незалежності України / М. В. Оніщук // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2009. - № 1. - С. 5-9.
- 310. Павлюк, С.** Найвища гордість - це гордість за свій народ!: [Декларація про державний суверенітет України] / С. Павлюк // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 805-807.
- 311. Петровський, В.** Оцінка пострадянологією стану та перспектив українсько-російських відносин на початку ХХІ ст. / В. Петровський // Схід-East. – 2002. – № 7 (50), листоп-груд. – С. 56-60. – Бібліогр. : с. 60.
- 312. Підгурська, К.** Незалежна Україна. 20 років. Хроніка поступу / К. Підгурська // Позакласний час. - 2011. - № 5. - С. 9-23.
- 313. Піскун, О.** Державний суверенітет та "новий Союзний договір": рефлексії пам'яті та сьогодення / О. Піскун // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 761-763.
- 314. Полуциганов, О.** Свято, яке завжди з тобою : [День Незалежності України] / О. Полуциганов // Флот України. - 2011. - № 3 травня (№ 35). - С. 6.
- 315. Поровський, М.** Saluj populi suprema lex est (Благо народу - найвищий закон (з лат.)) : [Декларація про державний суверенітет України] / М. Поровський // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 781-787.
- 316. Прибыткова, И.** Хроники миграционных событий в Украине до и после распада СССР / И. Прибыткова // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2009. – № 1. – С. 41-77. – Библиогр. : с. 76.
- 317. Пронь, С. В.** Відносини з Японією в зовнішній політиці України наприкінці ХХ - на початку ХХІ століть / С. В. Пронь // Наукові праці історичного факультету

Запорізького національного університету / гол. ред. Ф.Г.Турченко. – Запоріжжя, 2008. – Вип. XXII. – С. 181-186. – <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/22/22/pron.pdf>. – Бібліогр. : с. 185.

- 318. Райхель, Ю.** Аплодисменти - людині, яка нічого не зробила: [Михайло Горбачов] / Ю. Райхель // День. – 2011. – № 1 березня (№36). – С. 7.
- 319. Ребрик, Б.** Ми всі - і ліві, і праві - були щирими українськими патріотами: [Декларація про державний суверенітет України] / Б. Ребрик // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 788-793.
- 320. Рибалко, Г.** Є такі партії! Формування багатопартійної системи. Розпад Компартії України. Демплатформа. 11 клас / Г. Рибалко // Історія в школах України. – 2003. – №6. – С. 22-24.
- 321. Романуха, О. М.** Оцінка розвитку українсько-російських відносин за даними української періодичної літератури 2004-2008 рр. / О. М. Романуха // Наука. Релігія. Суспільство. – 2010. – № 1. – С. 129-134. – Бібліогр. : с. 134.
- 322. Русначенко, А.** Рухи опору режимові в Україні та в Росії у 1950-1980-х роках / А. Русначенко // Мандрівець. – 2010. – № 2. – С. 30-37. – Бібліогр. : с. 36-37.
- 323. Рэхлин, Д. М.** Рукопись. План неосуществлённых воспоминаний отца о тюрьме и лагере сталинских лет, прокомментированный сыном : Из мемуарного цикла книг Феликса Рахлина "Повторение пройденного" / Д. М. Рэхлин, Ф. Д. Рахлин. – Харьков : Права людини, 2007. – 240 с. – ISBN 978-966-8919-18-3.
- 324. Салій, П.** Конституційна реформа в Україні / П. Салій // Історія в школі. – 2006. – № 6, червень. – С. 45-47.
- 325. Семків, В.** Великий жовтень по-українськи : двадцять років тому почалася "студентська революція на граніті" - протест, який примусив владу тремтіти і став прикладом для Майдану-2004. / В. Семків // Україна молода. – 2010. – № 1 жовтня, (№182). – С. 4-5.
- 326. Сидорук, А.** Перерваний візит, або За добу до початку епохи "Х": [зустріч Рейгана і Щербицького з березня 1985 року] / А. Сидорук // Дзеркало тижня. – 2010. – № 13-19 березня (№10). – С. 16.
- 327. Сидорук, А.** Перерваний політ [візит], або За добу до початку епохи "Х": : [зустріч Рейгана і Щербицького з березня 1985 року] / А. Сидорук // Дзеркало тижня. – 2010. – № 20-26 березня (№11). – С. 15.
- 328. Сметанін, В.** Декларація - шлях у майбутнє: [Декларація про державний суверенітет України] / В. Сметанін // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 812-813.
- 329. Тарасов, В. В.** "Забуті імена" історії в журнальній публіцистиці УРСР 1989-1991 рр. : методологія появи, стратегія аналізу / В. В. Тарасов // Грані. – 2010. – № 6. – С. 34-38. – Бібліогр. : с. 37-38.
- 330. Терзі, О. С.** Участь політичних партій України в реформуванні місцевих органів державної влади та самоврядування : (історичний аспект) / О. С. Терзі, М. В. Ковальова // Наука. Релігія. Суспільство. – 2010. – №2. – С. 43-48. – Бібліогр. : с. 48.
- 331. Терзі, О. С.** Участь політичних партій України у прийнятті Декларації про державний суверенітет : (історичний аспект) / О. С. Терзі // Наука. Релігія. Суспільство. – 2010. – № 1. – С. 140-144. – Бібліогр. : с. 143-144.

332. **Ткачук, А.** Хроніки великого розпаду: Декларація про державний суверенітет України як головний чинник ліквідації Радянського Союзу / А. Ткачук // Українське слово. – 2010. – № 25-31 серпня (№34). – С. 2.
333. **Ткачук, А.** Хроніки великого розпаду: Декларація про державний суверенітет України як головний чинник ліквідації Радянського Союзу / А. Ткачук // Декларація про державний суверенітет України : історія прийняття, документи, свідчення / відп. ред. Я.Я. Зайко. – Житомир, 2010. – С. 164-168.
334. **Ткачук, М.** "Краще згинути вовком, ніж жити псом" : сьогодні виповнюється 20 років із дня створення УНСО / М. Ткачук // Україна молода. – 2011. – № 19 серпн. (№146-147). – С. 6-7.
335. **Турченко, Федір Григорович.** ГКЧП і проголошення незалежності України : погляд із Запоріжжя / Ф. Г. Турченко. - Запоріжжя : Просвіта, 2011. - 132 с.
336. **Холодняк, Н.** Проголошення незалежності України та визнання її країнами світу / Н. Холодняк // Десятиріччя незалежності України: історія й сьогодення очима студентів : Всеукраїнська наукова конференція студентів. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2002. - С. 79-81.
337. **Цвілюк, С. А.** Українізація в контексті сучасного зросійщення / С. А. Цвілюк // Українізація України : Тернистий шлях національно-культурного відродження доби сталінізму / С.А.Цвілюк. – Одеса, 2004. – С. 181-197.
338. **Цокур, Є. Г.** Легітимність влади в Україні від здобуття незалежності до сьогодення : особливості, джерела та технології / Є. Г. Цокур // Гілея. Науковий вісник [Текст] : збірник наукових праць: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки / гол. ред. В.М.Вашкевич. - К., 2009. - вип.27. - С. 352-358. - Бібліогр. : с. 358.
339. **Чепак, В.** Державний прапор - символ єдності та незалежності України / В. Чепак // Флот України. - 2011. - № 23 серпня (№ 67). - С. 3.
340. **Чолій, Е.** "Найважливішим досягненням за останні 20 років є кожен рік, кожен місяць і кожен день незалежної України" / Е. Чолій // Слово Просвіти. - 2011. - № 25-31 серпня (№ 34). - С. 1-2.
341. **Чорновіл, Вячеслав Максимович.** Пульс української незалежності : Колонка редактора / В. М. Чорновіл. - К. : Либідь, 2000. - 624с.
342. **Штефуца, В.** Регіональні особливості виборів Президента України 2004 р. / В. Штефуца // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, соціологія, філософія. – 2006. – Вип. 3. – С. 167-174. – Бібліогр.: 10 назв.
343. **Ющенко, В. А.** Промова Президента України Віктора Ющенка з нагоди сімнадцятої річниці Незалежності України / В. А. Ющенко // Освіта України. - 2008. - № 29 серп. (№ 65-66). - С. 8
344. **Яковина, М.** 24 серпня - 20 років Незалежності України / М. Яковина // Українське слово. - 2011. - № 24-30 серпня (№334). - С. 1, 2.
345. **Ярошенко, В.** Провісники української незалежності: [Кирило-Мефодіївське братство] / В. Ярошенко // Вісник Чорнобиля. - 2009. - № 22 серпня (№34). - С. 7.
346. **Ярошенко, Г.** 25 років у тюрмах і таборах та ще п'ять років у засланні - таку ціну заплатив Левко Лук'яненко за бажання жити в незалежній Україні / Г. Ярошенко // Дзеркало тижня. - 2010. - № 21-27 серпня (№30). - С. 11.

4. Міжнародні відносини

347. **Баймухаметов, С.** Бумеранг, или "Загадочный" крах СССР / С. Баймухаметов // Журналист. – 2004. – №12. – С.13-15.
348. **Білоусов, М. М.** Перша спроба сил між СРСР і США (із історії "холодної війни") / М. М. Білоусов // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 2004. – Вип. 10 : Зовнішня політика і дипломатія: погляд із XXI століття, Ч.2. – С. 532-541.
349. **Божко, С. О.** Політика безпеки Швеції в регіоні Балтійського моря після закінчення "холодної війни" / С. О. Божко // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 2004. – Вип. 10 : Зовнішня політика і дипломатія: погляд із XXI століття, Ч.2. – С. 542-554.
350. **Болгов, О. Є.** Роль ООН в забезпеченні міжнародної безпеки після "холодної війни" (міжнародно-правові питання). : автореф. дис. канд. юрид. наук. / Олег Євгенович. Болгов. – К., 1999. – 20 с.
351. **Бондарев, А.** Комбинация дяди Сэма: США сначала заставили СССР увязнуть в афганской войне, а потом,.. / Алексей Бондарев / А. Бондарев // Корреспондент. – 2009. – № 6. – С. 62-64.
352. **Бруз В.С.** Роль ООН у сучасних міжнародних відносинах // Міжнародні відносини. Зовнішня політика 1980-2000 роки.-К., 2001. – С. 235-264.
353. **Бухарин, Н. И.** К истории российско-польских отношений. 90-е годы XX века - начало XXI века / Н. И. Бухарин // Новая и новейшая история. – 2007. – № 4. – С. 33-50.
354. **Володина, М.** Формирование новой стратегии НАТО после завершения "холодной войны" (1990-1996 гг.) / Марина Володина // Вісник Науково-інформаційного Центру міжнародної безпеки та євроатлантичної співпраці Донецького національного університету. – 2007. – № 3 (7). – С. 22-30. – Библиогр.: с. 30.
355. **Волощук, С.** Діяльність НАТО в роки тривання "холодної війни" / С. Волощук // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – 2006. – Вип. 16. – С. 114-119. – Бібліогр.: 13 назв.
356. **Гайдук, И. В.** Советский Союз и ЮНЕСКО в годы "холодной войны". 1945-1967 / И. В. Гайдук // Новая и новейшая история. – 2007. – № 1. – С. 20-34.
357. **Гао, Ш.** Трансформация отношений между Россией и КНР после холодной войны / Шущинь Гао, Цинго Цзя // Полис. Политические исследования. – 2010. – № 6. – С. 141-148. –Бібліогр.: с.148.
358. **Гончар Б.М., Овсій І.О.** Міжнародні наслідки розпаду СРСР і виникнення нових незалежних держав // Міжнародні відносини. Зовнішня політика 1980-2000 роки.-К., 2001. – С. 140-173.
359. **Гринстайн, Ф. И.** Рональд Рейган, Михаил Горбачев и окончание холодной войны: к каким переменам они привели? / Ф. И. Гринстайн // Вестник

Московского университета. Серия 18. Социология и политология. - 2004. - №2. - С.171-182.

- 360. Губарець, В.** У центрі великої гри. Стосунки України і США в роки "холодної війни" (1945 - 1985 рр.): Погляд української етнічної преси в Америці / В. Губарець // Пам'ять століть. – 2003. – №1. – С.70-83.
- 361. Гусєв, В.** Черчілль кидає виклик Сталіну: так починалася "холодна війна" / В. Гусєв // Історичний журнал. – 2006. – № 2. – С. 100-110.
- 362. Дубровин, Д.** Пханмунчжом - столица холодной войны : / Граница между двумя Кореями// Д. Дубровин // Эхо планеты. – 2001. – №31. – С.22-23.
- 363. Егорова, Н. И.** "Новая история "холодной войны" в современных зарубежных исследованиях / Н. И. Егорова // Новая и новейшая история. – 2009. – № 4. – С. 116-129.
- 364. Жеребецький, Є.** Кінець Імперії: (Спроба практичного застосування теорії геополітичної динаміки Рендала Коллінза) / Є. Жеребецький // "І". Незалежний культурологічний часопис. – 2004. – №31. – С.58-78.
- 365. Заїкіна, Л. С.** Газети "The Daily Telegraph" та "The Times" як джерела з історії "холодної війни" (1949-1985 рр.): автореф. дис. ... канд. істор. наук: 07.00.06: захищ. 21.10.10 / Любов Сергіївна Заїкіна. – Донецьк, 2010. – 20 с.
- 366. Канаєв, Е.** АСЕАН и Россия: отношения после холодной войны / Е. Канаєв // Мировая экономика и международные отношения. – 2007. – № 2. – С. 67-74.
- 367. Конорева, И.** Индокитай : первый крупный локальный конфликт периода "холодной войны" (1945-1954 гг.) / И. Конорева // Азия и Африка сегодня. – 2008. – № 7. – С. 73-77.
- 368. Костиря, А.** Военно-політична спецоперація СРСР в Афганістані (1979 - 1989рр.) як кульмінація "холодної війни" / Анатолій Костиря / А. Костиря // Політичний менеджмент. – 2008. – № 1 (28). – С. 144-158.
- 369. Костиря, А.** Спецоперація СРСР в Афганістані 1979-1989 років: історіософська інтерпретація / А. Костиря // Політичний менеджмент. – 2010. – № 1 (40). – С. 180-188. – Бібліогр.: 14 назв.
- 370. Крупянко, М. И.** Внешнеполитическая идеология японского консерватизма после "холодной войны": значение для безопасности России. / М. И. Крупянко, Л. Г. Арешидзе // Восток. Афро-азиатские общества: история и современность. – 2001. – №1. – С.49-59.
- 371. Курчевська, І.** Розпад післякомуністичної Європи - нові і старі сусідства національних культур / І. Курчевська // Політична думка. – 2002. – №1. – С.69-87.
- 372. Лосєв, І.** Естонці ніколи не поспішають, але завжди встигають: Після розпаду СРСР поінформованість громадян України щодо подій у державах на території колишнього Союзу суттєво зменшилась / І. Лосєв // День. – 2010. – № 6-7 серп.(№139-140). – С. 14-15.

- 373. Манжола, В. А.** Концептуальні засади безпекової політики Республіки Індія після завершення "холодної війни" / В. А. Манжола, А. М. Кобзаренко // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 2004. – Вип. 10 : Зовнішня політика і дипломатія: погляд із XXI століття, Ч.2. – С. 555-572.
- 374. Мечетная, Н.** Конец холодной войны: саммит в Лиссабоне открыл новую страницу в истории НАТО-... / Н. Мечетная // Корреспондент. – 2010. – № 45. – С. 52-54.
- 375. Наринский, М. М.** М.С. Горбачев и объединение Германии. По новым материалам / М. М. Наринский // Новая и новейшая история. – 2004. – №1. – С.14-30.
- 376. Наринский, М. М.** Советское руководство и кризис в Персидском заливе (1990-1991 годы). Новые материалы / М. М. Наринский // Новая и новейшая история. – 2007. – № 3. – С. 79-98.
- 377. Петрич, В.** Россия, Косово, Европа: опыт урегулирования конфликтов после холодной войны / Вольфганг Петрич // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 12. – С. 106-112.
- 378. Попов, Г.** Куба Libre: Американцы хотят избавиться от последнего реликта холодной войны - экономического эмбарго против Кубы / Г. Попов // Корреспондент. – 2007. – № 37. – С. 56-58.
- 379. Привалова, М.** Изменения в механизме репатриации советских граждан немецкой национальности в начале холодной войны / Мария Привалова / М. Привалова // Власть. – 2008. – № 8. – С. 130-134.
- 380. Радик, Г.** Карибська криза в контексті "холодної війни" / Г. Радик // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету 11-12 травня 2006 року. Історичні, економічні та юридичні науки / Відповід. за вип. Романова Г.П. – Чернівці, 2006. – С. 147-148. – Бібліогр.: с. 148.
- 381. Райхель, Ю.** Йосип проти Йосифа: Сварка Тіто зі Сталіним означала початок розпаду комуністичної системи / Ю. Райхель // День. – 2010. – № 18 серпня (№147). – С. 4.
- 382. Райхель, Ю.** На шляху до конфронтації: На Потсдамській конференції почалася холодна війна / Ю. Райхель // День. – 2010. – № 20 липня (№126). – С. 7.
- 383. Семенов, А.** Чем был Советский Союз и что означает его распад : Дискуссии западных историков / А. Семенов // Неприкосновенный запас: Очерки нравов культурного сообщества. – 2001. – №6. – С.26-32.
- 384. Сенченко, М.** Латентні структури світової політики : Падіння СРСР / М. Сенченко // Дніпро. – 2004. – №3-4. – С.100-135.
- 385. Симоতোмаи, Н.** Холодная война в Восточной Азии и "проблема Северных территорий" / Н. Симоতোмаи / Н. Симоতোмаи // Полис. Политические исследования. – 2008. – № 6. – С. 11-22.
- 386. Скляренко, Д. В.** Трансформація європейської політики США після завершення холодної війни : автореф. дис. канд. політ. наук: 23.00.04 / Дмитро Володимирович Скляренко. – К., 2004. – 25 с.

387. **Сумский, В.** Юго-Восточная Азия в холодной войне и глобализирующемся мире / В. Сумский // Мировая экономика и международные отношения. – 2005. – № 4. – С. 60-68.
388. **Терентьев, А.** Россия и Великобритания: от сближения к "холодной войне" / А. Терентьев / А. Терентьев // Мировая экономика и международные отношения. – 2009. – № 7. – С. 64-72.
389. **Тимошенко, В.** Ненужный регион?: Политика США в Океании после "холодной войны" / В. Тимошенко // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 5. – С. 20-27.
390. **Торкунов, А.** Трудная дорога к партнерству: Российско-американские отношения после "холодной войны" / А. Торкунов // Свободная мысль - XXI. – 2004. – № 4. – С. 80-96.
391. **Тузиков, А. Р.** Между Сциллой идеологии и Харибдой политики (Р.Страйер в поисках рациональных аргументов распада СССР) / А. Р. Тузиков // Социально-гуманитарные знания. – 2003. – № 2. – С. 264-274.
392. **Усв, В.** Индия и урегулирование африканских кризисов в период после окончания "холодной войны" / В. Усв // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 9. – С. 19-22.
393. **Федуняк, С. Г.** Феномен "сірої зони" в Європі і на пострадянському просторі після завершення "холодної війни" / С. Г. Федуняк // Стратегічна панорама. – 2004. – № 3. – С.73-76.
394. **Хофрейтер, Л.** Конфлікти сучасного світу: [закінчення холодної війни] / Л. Хофрейтер // Безпека життєдіяльності. – 2008. – № 5-6. – С.16-20.
395. **Хофрейтер, Л.** Конфлікти сучасного світу: [закінчення холодної війни] / Л. Хофрейтер // Безпека життєдіяльності. – 2008. – № 5-6. – С.16-20.
396. **Худолій, А. О.** Вплив стереотипів холодної війни на зовнішню політику Ліндона Джонсона / А. О. Худолій // Актуальні проблеми міжнародних відносин [Текст] : збірник наукових праць / ред. кол. Л.В.Губерський (гол. ред.) та ін. – К., 2008. – Вип. 77, Ч. I : (у двох частинах). – С. 46-52. – Бібліогр.: с. 51-52.
397. **Худолій, А. О.** Стереотипи холодної війни та зовнішня політика Річарда М. Ніксона // Нова парадигма. – 2009. – Вип. 83. – С. 199-208. – Бібліогр. : с. 207.
398. **Цыганков, А. П.** Что для нас Евразия? Пять стратегий российского освоения пространства после распада СССР / А. П. Цыганков // Вопросы философии. – 2003. – № 10. – С. 3-18.
399. **Черняев, А. С.** Горбачев - Буш: Встреча на Мальте в 1989 г. / А. С. Черняев // Новая и новейшая история. - 2001. - № 3. - С.117-130.
400. **Чжао, Ч.** Распад Советского Союза под национальным углом зрения / Чанцин Чжао // Новая и новейшая история. – 2004. – № 3. – С. 86-95.

401. **Шилова, С.** Російсько-німецькі відносини в 90-х рр. ХХ ст.: економічний аспект / С. Шилова // Схід-East. – 2008. – № 6 (90), верес-жовт. – С. 88-92. – Бібліогр. : с. 91.
402. **Шилова, С.** Російсько-німецькі відносини в 90-х рр. ХХ ст. : культурний аспект / С. Шилова // Схід-East. – 2008. – № 3 (87). – С. 89-93. – Бібліогр. : с. 92.

5. Югославія

403. **Начало советско-югославского конфликта.** Протоколы заседаний Политбюро ЦК КПЮ 19 февраля - 7 июля 1948 г. / публ. подг. Ю.В. Шахин // Вопросы истории. – 2008. – № 8. – С. 3-23.
404. **Азаров, В. А.** Политический кризис в Югославии в конце 80-х годов ХХ столетия. Хорватия / В. А. Азаров // Социально-гуманитарные знания. – 2007. – № 3. – С. 209-220.
405. **Брусиловська, О. І.** Нові незалежні держави колишньої Югославії: загрози та виклики на початку ХХІ ст. / О. І. Брусиловська // Актуальні проблеми політики : Збірник наукових праць. – Одеса, 2003. – Вип.16. – С. 474-480.
406. **Гуменюк, А. Г.** Реакція міжнародного співтовариства на югославську кризу / А. Г. Гуменюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України / Ред. Тупчієнко Л.С. – К, 2002. – Вип. 6 : Світова дипломатія: історія та сучасність. – С. 62-71.
407. **Едемский, А. Б.** Эволюция антисоветских оценок руководства Югославии: от критики "сталинской бюрократической деспотии" к "секретному докладу" Н.Хрущева (1950-1956 гг.) / А. Б. Едемский // Славяноведение. – 2005. – № 3. – С. 91-97.
408. **Євтух, В.** Югославія.Спроби розв'язання етнічних проблем. / В. Євтух // Віче. – 2001. – №2. – С.144-157.
409. **Коноваленко, Т. В.** Співпраця ООН - НАТО - ОБСЄ - ЄС у регулюванні Югославської кризи / Т. В. Коноваленко // Актуальні проблеми міжнародних відносин [Текст] : збірник наукових праць / ред. кол. Л.В.Губерський (гол. ред.) та ін. – К., 2008. – Вип. 77, Ч. I : (у двох частинах). – С. 72-79. – Бібліогр.: с. 78-79.
410. **Кузнецов, Д. В.** Распад Югославии (1989 - 1995 годы) и общественное мнение в странах Запада / Д. В. Кузнецов // Новая и новейшая история. – 2008. – № 3. – С. 35-50.
411. **Левченко, Ю.** Політичний розвиток Сербії та Чорногорії після розпаду Соціалістичної Федеративної Республіки Югославії / Ю. Левченко // Актуальні питання всесвітньої історії та методики їх викладання : Матеріали доповідей і повідомлень Четвертого Всеукраїнського науково-практичного семінару (27-28 березня 2007 року) / Голов. ред. В.О.Пашенко. – Полтава, 2007. – С. 223-238. – Бібліогр.: 11 назв.
412. **Рудич, Ф. М.** Драматичні і трагічні події в Югославії. Місце і роль політичних лідерів у цьому процесі / Ф.М. Рудич / Ф. М. Рудич // Наукові записки [Текст] / ред. кол. Ю.А.Левенець та ін. – К., 2007. – вип.35. – С. 166- 181.
413. **Сагай, І. М.** Політика Союзної Республіки Югославія щодо посилення наслідків міжнародної ізоляції : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 : захищ. 04.07.11 / Ірина Миколаївна Сагай. – Львів, 2011. – 20 с.
414. **Флере, С.** Причины распада бывшей Югославии: взгляд социолога / С. Флере // Социологические исследования. – 2003. – №5. – С.52-61.

415. Шимкевич, К. О. Координуюча роль ООН у врегулюванні кризової ситуації у колишній Югославії (перша половина 1990-х рр.) / К. О. Шимкевич // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г. Турченко (голова). – Запоріжжя, 2010. – Вип. XXVIII. – С. 423-429. – <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/28/28/shymkevich.pdf>.

6. Викладачі та студенти історичного факультету ЗНУ про «холодну війну» та Україну в умовах незалежності

416. Турченко, Федір Григорович. ГКЧП і проголошення незалежності України : погляд із Запоріжжя / Ф. Г. Турченко. - Запоріжжя : Просвіта, 2011. - 132 с.
417. Турченко, Федір Григорович. ГКЧП і проголошення незалежності України : погляд із Запоріжжя // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя, 2011. – Вип. XXX. – С.12-38.
418. Турченко, Федір Григорович. Запоріжжя на шляху до себе... (Минуле і сучасність в документах та свідченнях учасників подій) [Текст] : монографія / Ф. Г. Турченко. - Запоріжжя : Просвіта, 2009. - 368 с. - ISBN 978-966-653-218-6 : 29.00
419. Турченко, Федор Григорьевич. Новейшая история Украины : Учеб. для 11-го класса сред. общеобразов. учеб. завед. рек МОН Украины. Ч.2 : 1939-2001pp. / Ф. Г. Турченко, П. П. Панченко, С. М. Тимченко. - Изд. 4-е,дораб. и доп. - К. : Генеза, 2001. – 416 с.
420. Турченко, Федір Григорович. Новітня історія України. Частина друга (1939-2001pp.) : Підручник для 11-го класу загальноосвіт. навч. закл./Ф. Г. Турченко, П. П. Панченко, С. М. Тимченко. - Вид. 4-те, доопрац. й доп.- К. : Генеза, 2001. – 384 с.
421. Турченко, Федір Григорович. Новітня історія України. Частина друга (1945-1995pp.) : Підручник для 11-го класу середньої школи / Ф. Г. Турченко, П. П. Панченко, С. М. Тимченко. - К. : Генеза, 1995. – 311 с.
422. Турченко, Ф. Г. Українське державотворення в новітній вітчизняній історіографії / Ф. Г. Турченко // Культурологічний вісник. - Запоріжжя : ЗДУ, 2001. - Вип. 7. - С.35-39.
423. Турченко, Ф. Г. Українська незалежність у контексті антитоталітарних революцій кінця 80-х років ХХ століття / Ф. Г. Турченко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г. Турченко (голов. ред.). - Запоріжжя : Просвіта, 2008. - Вип. XXIV : Соціальні та національні чинники революцій і реформ в Україні: проблеми взаємовпливів (до 90-річчя УНР): матеріали Міжнародної наукової конференції. - С. 212-217. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/24/24/turchenko2.pdf>. - Бібліогр. : с. 217.
424. Турченко Ф. Г. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України // Турченко Ф. Г. Новітня історія України. Частина друга (1939-2001pp.) : Підручник для 11-го класу загальноосвіт. навч. закл./Ф. Г. Турченко, П. П. Панченко, С. М. Тимченко. - Вид. 4-те, доопрац. й доп.- К. : Генеза, 2001. – с. 216-270.
425. Турченко Ф. Г. Україна в умовах незалежності // Турченко Ф. Г. Новітня історія України. Частина друга (1939-2001pp.) : Підручник для 11-го класу

- загальноосвіт. навч. закл./Ф. Г. Турченко, П. П. Панченко, С. М. Тимченко. - Вид. 4-те, доопрац. й доп.- К. : Генеза, 2001. – С. 277-365.
426. **Турченко, Ф. Г.** Фальстарт секретаря обкома СДПУ/о/ : Резонанс. / Ф. Г. Турченко // Досьє. - 2001. - №43. - С. 14.
427. **Турченко, Ф. Г.** Фальстарт секретаря обласного комітету СДПУ/о/ А.Світлицького : Полеміка. / Ф. Г. Турченко // Запорозька Січ. - 2001. - №156. - С. 7.
428. **Айбабін, С.** ГКЧП і проголошення незалежності України: погляд із Запоріжжя: уривки з нової книжки (Турченко Ф. Г.) / С. Айбабін // Суббота плюс. - 2011. - № 25 авг.-1 сент (№34). - С. 54-55.
429. Книга, звернена до всіх: (Ф. Турченко "ГКЧП і проголошення незалежності України: погляд із Запоріжжя") / А. Бабій // Запорозька Січ. - 2011. - № 6 вересня (№169). - С. 7.
430. Считаєте ли ви Україну незалежною?: інтерв'ю с проф. ЗНУ Ф. Турченко, О. Старух и др. / И. Егорова, С. Олейник // Индустриальное Запорожье. - 2009. - № 22 августа (№122). - С. 2. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Statti/0004117.pdf>
431. Как Запорожье шло к Независимости: [презентация книги Ф. Турченко "Запоріжжя на шляху до себе..."] / Владимир Москаленко / В. Москаленко // МИГ. - 2009. - № 27августа (№35). - С. 8. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Statti/0004107.pdf>
432. **Московцева, В.** Надішліть документи і знімки професору Турченку / Віталіна Московцева / В. Московцева // Запорізька правда. - 2009. - № 27 серпня (№123-124). - С. 3. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Statti/0004111.pdf>
433. Презентовано книгу "Запоріжжя на шляху до себе..." професора ЗНУ Федора Турченко // Запорозька Січ. - 2009. - № 22 серпня (№157). - С. 3. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Statti/0004115.pdf>
434. **Андрущенко Е. С.** Парамілітарні структури українського національного руху 90-х рр.. ХХст. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя, 2011. – Вип. XXX. – С. 38-42.
435. **Андрущенко Е. С.** Об'єднання «Державна самостійність України» у політичному житті 1989-2003 рр. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя, 2010. – Вип. XXIX. – С. 232-238.- Бібліогр.: с. 237-238.
436. **Беляева А. О.** Завершальний етап «холодної війни» в українських та російських шкільних підручниках з історії // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В.Г. Косміна, О.М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 244-246. –Бібліогр.: с. 246.
437. **Бессонова, М. М.** Країни Східної Європи у геополітичній стратегії США наприкінці 80-х - на початку 90-х років ХХ століття / М. М. Бессонова // Культурологічний вісник. - Запоріжжя : ЗДУ, Вид-во "Просвіта", 2003. - Вип. 10. - С.62-64.
438. **Бессонова, М. М.** Східна Європа в концепціях та практиці зовнішньої політики США в умовах біполярного світу / М. М. Бессонова. - С. 242-250. - (Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету /

- Відп. ред. ред. кол.: Ф.Г.Турченко ; Вип. XV). - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/15/15/bessonova.pdf>
- 439. Бессонова, М. М.** Східноєвропейська політика США в оцінках американської преси (1989 - перша половина 1990 рр.) / М. М. Бессонова // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету : Ред. кол.: Ф.Г.Турченко, П.С.Сохань, С.Р.Лях та ін. - Запоріжжя : Просвіта, 2002. - Вип. XIV. - С. 241-249. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/14/14/bessonova.pdf>
- 440. Бессонова, М. М.** Участь США у вирішенні "німецького питання" на підготовчому етапі (кінець 1989 - початок 1990 рр.) / М. М. Бессонова // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / Ред. кол.: Ф.Г.Турченко; П.С.Сохань, С.М.Тимченко та ін. - Запоріжжя : ЗНУ, 2006. - Вип. XX. - С. 358-362. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/20/20/bessonova.pdf>. - Бібліогр.: 18 назв.
- 441. Білоножко С. В.** Завершення «холодної війни» як фактор впливу на процес написання сучасних підручників в Україні // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 230-231. –Бібліогр.: с. 231.
- 442. Боб О. І.** Зміни у зовнішній політиці СРСР у період завершення «холодної війни» // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 2011. – С. 38-42. – Бібліогр.: с. 42.
- 443. Бойко, Анатолий Васильевич.** История Украины : Пособие для студентов, уч-ся и абитуриентов. Ч.1 / А. В. Бойко. - Запорожье : Просвіта, 2001. – 128 с.
- 444. Борщаговська С. В.** Ставлення Німеччини до розпаду СРСР // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 190-193. – Бібліогр.: с. 193.
- 445. Брильова А. О.** Розпад Радянського Союзу: український погляд через 20років // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 251-255. – Бібліогр.: с. 255.
- 446. Буканов, Г. М.** Особливості українського національного відродження ХІХ - початку ХХ сторіччя / Г. М. Буканов // Культурологічний вісник : науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпрянищини / голов. ред. В.І.Воловик. - Запоріжжя : Просвіта, 2007. - : Історія Запорозького козацтва, краєзнавство, археологія та етнографія..., Вип. 19. - С. 73-79. - Бібліогр.: с. 79.
- 447. Буканов, Г.** Питання українського національного відродження у ХХ - початку ХХІ ст. / Г. Буканов // Культурологічний вісник : науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпрянищини / гол. ред. В.І. Воловик. - Запоріжжя : Просвіта, 2009. - Вип. 22. - С. 49-56. - http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/Kultv/2009_22/bukanov.pdf. - Бібліогр.: с. 56.
- 448. Вар'ян О.О.** Ставлення фракції до розпаду СРСР // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому :

- матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 182-185. –Бібліогр.: с. 185.
- 449. Винарчук Т. В., Турченко Ф. Г.** "European Charter for Regional or Minority Languages", чи Європейська хартія російської мови? // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету: збірник / голов. ред. Ф. Г. Турченко. – Запоріжжя, 2010. – Вип. ХХІХ. – С. 242-250.- Бібліогр.: с. 249-250.
- 450. Власова А. Ю.** Сучасний погляд на «нове мислення» М. Горбачова: чи зупинив він «холодну війну»? // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 48-50. – Бібліогр.: с. 50.
- 451. Глинка В. А.** Современные интерпретации событий «холодной войны» и распад СССР во французской прессе: украинский взгляд // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 186-189. –Бібліогр.: с. 189.
- 452. Головіна К. Г.** Реакція НАТО на завершення «холодної війни»: пошук векторів нової стратегії Альянсу // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 194- 197. – Бібліогр.: с. 197.
- 453. Гончаренко А. В.** Еволюція політики США у латиноамериканському регіоні після завершення «холодної війни» // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 112-117. – Бібліогр.: с. 117.
- 454. Давлетов, Олександр Рашидович.** Всесвітня історія 1945-1997 рр. : 11 клас. Навч. пос. рек. МОН України / О. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. М. Мороко. - Запоріжжя : Просвіта, 1997. – 534 с.
- 455. Давлетов О. Р.** Завершення «холодної війни» - останньої світової війни ХХ століття: перші уроки та наслідки // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 20-22.
- 456. Давлетов, О. Р.** Міжнародні відносини. «Холодна війна» (друга половина 40-х – перша половина 50-х років ХХ століття) // Давлетов, Олександр Рашидович. Всесвітня історія 1945-1997 рр. : 11 клас. Навч. пос. рек. МОН України / О. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. М. Мороко. - Запоріжжя : Просвіта, 1997. – С. 484-488.
- 457. Давлетов, О. Р.** Спроби повороту від «холодної війни» до співробітництва держав (2-а пол.. 50-х-60-ті роки ХХ ст.) // // Давлетов, Олександр Рашидович. Всесвітня історія 1945-1997 рр. : 11 клас. Навч. пос. рек. МОН України / О. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. М. Мороко. - Запоріжжя : Просвіта, 1997. – С. 488-496.
- 458. Давлетов О.Р.** Курс на розрядку міжнародної напруженості та його зрив (70-ті – 1 пол. 80-х рр.) // Давлетов, Олександр Рашидович. Всесвітня історія 1945-1997 рр. : 11 клас. Навч. пос. рек. МОН України / О. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. М. Мороко. - Запоріжжя : Просвіта, 1997. – С. 496-504.
- 459. Давлетов О.Р.** Перехід від конфронтації до співробітництва держав світу (2-га пол. 80-х -90-ті рр. // Давлетов, Олександр Рашидович. Всесвітня історія 1945-

- 1997 рр. : 11 клас. Навч. пос. рек. МОН України / О. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. М. Мороко. - Запоріжжя : Просвіта, 1997. – С. 504-519.
- 460. Давлетов, Александр Рашидович.** Всемирная история XX века : Пособие для студентов, уч-ся и абитуриентов. Ч.2 / А. Р. Давлетов. - Запорожье : Просвіта, 2001. - 128с. - 3.00
- 461. Давлетов, Александр Рашидович.** Всемирная история. 1945-1997гг.: учеб. пособие для 11кл. [Текст] / А. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. Н. Мороко. - Запорожье : Просвіта, 1997. - 543с.
- 462. Давлетов, Александр Рашидович.** Всемирная история. 1945-1997гг.: учеб. пособие для 11кл. [Текст] / А. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. Н. Мороко. - Запорожье : Просвіта, 1997. - 543с.
- 463. Давлетов, Александр Рашидович.** Всемирная история. Новейший период 1939-конец 90-х годов : Учебное пособие для 11 класса / А. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. Н. Мороко. - Запорожье : Просвіта, 2000. - 464с.
- 464. Забара В. В.** Вплив завершення «холодної війни» на початок Югославської кризи і громадянської війни у Боснії та Герцоговині на початку 1990-х років // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 82-85. – Бібліогр.: с. 85.
- 465. Каганов, Ю. О.** Український Гельсінкський рух на тлі опозиційної боротьби в країнах Центрально-Східної Європи (1976-1991 рр.) / Ю. О. Каганов // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г.Турченко (голов. ред.). - Запоріжжя : Просвіта, 2008. - Вип. XXIV : Соціальні та національні чинники революцій і реформ в Україні: проблеми взаємовпливів (до 90-річчя УНР): матеріали Міжнародної наукової конференції. - С. 218-230. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/24/24/kaganov.pdf>. - Бібліогр. : с. 229-230.
- 466. Коваленко Л. В.** Вирішення «німецького питання» на тлі закінчення «холодної війни» (вплив особистих якостей Дж. Буша-старшого та М. Тетчер) // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 70-77. – Бібліогр.: с. 77.
- 467. Ковальчук Д. І.** Перехід від «органічного» до «відкритого» суспільства у Польщі кін. 1980-х-поч. 1990-р. рр. (за теорією Дж. Сороса) // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 173-177. –Бібліогр.: с. 177.
- 468. Корбан О. А.** Процес охолодження радянсько-кубинських відносин наприкінці 1980-на початку 1990-х років та його наслідки для Куби // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 92-95. – Бібліогр.: с. 95.
- 469. Корнієнко Н. В.** Ностальгія за СРСР в Україні та Росії: спільне і відмінне // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 216-218. – Бібліогр.: с. 218.

- 470.** Кухаржишина А.-Ол. В. Інтерпретація «Росії» у британській пресі під час «холодної війни» та після її закінчення: український погляд // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 2011. – С. 86-91. – Бібліогр.: с. 90-91.
- 471.** Латун А. М. Британсько-радянські відносини на останньому етапі «холодної війни» // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 51-55. – Бібліогр.: с. 55.
- 472.** Линник Д. І. Зміни зовнішньополітичного курсу Польщі у зв'язку із розпадом Радянського Союзу // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 96-99. – Бібліогр.: с. 99.
- 473.** Лихацька Н. О. Сучасні оцінки подій 1991 р. у країнах колишнього Радянського Союзу // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 219-222. –Бібліогр.: с. 222.
- 474.** Лиходід В. В. Розпад Радянського Союзу та його вплив на трансформацію ЄС // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 2011. – С. 100-103. – Бібліогр.: с. 103.
- 475.** Лях, Роман. Історія України : Підручник для 7-го класу / Р. Лях, Н. Темірова. - Вид. 4-те, випр. - К : Генеза, 2003. – 192 с.
- 476.** Мазеїна А. О. Сучасні білоруські інтернет-видання про завершення «холодної війни» та розпад СРСР // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В.Г. Косміна, О.М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 178-182 . –Бібліогр.: с. 181-182.
- 477.** Маклюк О.М. «Холодна війна» та розпад Радянського Союзу у пам'яті населення Запорізького регіону // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В.Г. Косміна, О.М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 199-204. –Бібліогр.: с. 203-204.
- 478.** Маліновська Є. А. Розпад Радянського Союзу та побудова нового суспільства на прикладі об'єднаної Німеччини // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 2011. – С. 108-111. – Бібліогр.: с. 111.
- 479.** Мальшина К. В. Завершення «холодної війни» та європейська інтеграція Словенії // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 65-69. – Бібліогр.: с. 69.
- 480.** Марчук В.В. Запорізький регіон напередодні « Помаранчевої революції» // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя, 2010. – Вип. XXIX. – С. 238-242.

- 481. Марчук В. В.** Провладний політичний табір в ході підготовки до президентських виборів 2004 року (за матеріалами Запорізького регіону) Частина 1 // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя, 2011. – Вип. XXX. – С. 52-60.
- 482. Міщенко Н.С.** Чи пішла в минуле епоха «холодної війни»? Особливості сучасного протистояння наддержав // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В.Г. Косміна, О.М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 118-122. – Бібліогр.: с. 121-122.
- 483. Мороко В.В.** Крим у конституційному процесі України на тлі партійно-політичного протистояння середини 90-х рр. XX ст.. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г. Турченко. – Запоріжжя, 2010. – Вип. XXIX. – С. 227-231. – Бібліогр.: с. 231.
- 484. Мороко, В. В.** Партійно-політичні процеси в Запорізькій області на тлі виборчих кампаній 2004-2006 рр. / В. В. Мороко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г.Турченко (голова). - Запоріжжя : Просвіта, 2009. - Вип. XXV : Запоріжжя -минуле і сьогодення. Перспективи та пріоритети розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (січень 2009 р.), присвяченій 70-річчю Запорізької області. - С. 146-153. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/25/25/moroko.pdf>. - Бібліогр. : с. 153.
- 485. Мороко, В. В.** Періодизація партійного будівництва в сучасній Україні та формування партійних структур (1996-2009 рр.) / В. В. Мороко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г.Турченко (голова). - Запоріжжя : ЗНУ, 2010. - Вип. XXVIII. - С. 326-331. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/28/28/moroko.pdf>
- 486. Мороко, В. В.** Початок становлення правового фундаменту логіки партійно-політичної діяльності в умовах протистояння виконавчої та законодавчої гілок влади в Україні (перша половина 90-х рр. XX століття) / В. В. Мороко // Влада. Людина. Закон. - 2007. - № 11, листопад. - С. 29-34.
- 487. Мороко, В. В.** Реконверсія радянської партійно-господарської номенклатури в політичну систему України (1990-2008 рр.) / В. В. Мороко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г.Турченко (голов. ред.). - Запоріжжя : Просвіта, 2008. - Вип. XXIV : Соціальні та національні чинники революцій і реформ в Україні: проблеми взаємовпливів (до 90-річчя УНР): матеріали Міжнародної наукової конференції. - С. 245-251. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/24/24/moroko.pdf>. - Бібліогр. : с. 250-251.
- 488. Мороко, В. В.** Розбудова партійних структур шляхом творення ілюзії електоральної підтримки (друга половина 90-х рр. XX ст. - початок XXI ст.) / В. В. Мороко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / Ред. кол.: Ф.Г.Турченко; П.С.Сохань, С.М.Тимченко та ін. - Запоріжжя : ЗНУ, 2006. - Вип. XX. - С. 300-308. - <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/20/20/moroko.pdf>. - Бібліогр.: 20 назв
- 489. Мороко, В. В.** Феномен "партії влади" : традиції радянської партійної роботи в діяльності сучасного українського політикуму / В. В. Мороко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету : збірник / голов. ред. Ф.Г.Турченко. – Запоріжжя, 2008. – Вип. XXIII : Політична еліта в історії України. – С. 315-325. –

<http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/23/23/moroko.pdf>. –
Бібліогр. : с. 324.

- 490. Некрасова В. В.** Образ «ворога» та «друга» в ідеологічному протистоянні часів завершення «холодної війни» // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 43-47. – Бібліогр.: с. 47.
- 491. Ніколішина О. В.** Українсько-польські стереотипи // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 247-251. –Бібліогр.: с. 250-251.
- 492. Омельченко А. В.** Сучасне ставлення до НАТО на території пострадянських країн як наслідок ідеологічного диктату часів «холодної війни» // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 211-215. –Бібліогр.: с. 215.
- 493. Основи демократії :** Навч.посібник для студ.вищих навчальних закладів / **М. Бессонова, О. Бирюков, С. Бондарук, М. Некоз** та ін. За заг. ред. А. Колодій. - К. : Ай-Бі, 2002. – 684 с.
- 494. Сулейманов Е.М.** Закінчення «холодної війни» та трансформація іспанської моделі членства в НАТО // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 103-107. – Бібліогр.: с. 107.
- 495. Терещенко О.Р.** «Холодна війна» та протистояння наддержав у галузі спорту // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 27-29. – Бібліогр.: с. 29.
- 496. Терно, Сергій Олександрович.** Критичне мислення - сучасний вимір суспільствознавчої освіти / С. О. Терно. - Запоріжжя : Просвіта, 2009. - 268 с.
- 497. Тішин О. В.** Розпад СРСР у сучасних підручниках всесвітньої історії для вищої школи України та Росії: порівняльний аналіз // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін. – Запоріжжя, 2011. – С. 240-243. –Бібліогр.: с. 243.
- 498. Турченко, Г. Ф.** Русифікація, дерусифікація і націєтворення у Запорізькому регіоні / Г. Ф. Турченко // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г.Турченко (голова). - Запоріжжя : Просвіта, 2009. - Вип. XXV : Запоріжжя - минуле і сьогодення. Перспективи та пріоритети розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (січень 2009 р.), присвяченій 70-річчю Запорізької області. - С. 126-134. -
<http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/historySciWorks/25/25/turchenko2.pdf>. - Бібліогр. : с. 134.
- 499. Черненко, Анатолій Михайлович.** Українська національна ідея : Монографія / А. М. Черненко. - Дн-ськ : ДДУ, 1994. - 144с.

- 500.** Шимкевич К. О. Зміни у геополітичному становищі країн Югославської федерації після закінчення «холодної війни» // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 78-81. – Бібліогр.: с. 81.
- 501.** Штейнле О.Ф. Українська верхівка у матеріалах проекту «Цезар» центрального розвідувального управління США (1950-І роки) // Розпад Радянського Союзу та міжнародні інтерпретації завершення «холодної війни»: 20 років потому : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. / ред. кол.: В. Г. Ткаченко, В. Г. Косміна, О. М. Маклюк та ін.– Запоріжжя, 2011. – С. 22-26. – Бібліогр.: с. 26.

Зміст

Передмова	3
1. <i>Законодавча база</i>	4
2. «Холодна війна» та розпад СРСР.....	5
3. Розбудова державності України: 20 років потому.....	15
4. Викладачі та студенти історичного факультету ЗНУ про «холодну війну» та Україну в умовах незалежності.....	33